

**STRATEGIA ROZWOJU
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO
MIASTA CIECHANÓW DO ROKU 2023**

**Zrównoważony rozwój
wyzwaniem XXI wieku**

Ciechanów, 2004

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

1. Wstęp	4
2. Przebieg prac nad strategią	5
3. Ciechanów dzisiaj	7
3.1. Miasto bogatych tradycji kulturalnych	7
3.2. Położenie geograficzne i środowisko przyrodnicze	9
3.3. Demografia	11
3.4. Infrastruktura miasta	12
3.4.1. Gospodarka wodno-ściekowa	12
3.4.2. Gospodarka odpadami	13
3.4.3. Elektroenergetyka	14
3.4.4. Gazownictwo	15
3.4.5. Ciepłownictwo	15
3.4.6. Sieć komunikacyjna	16
3.4.7. Łączność	18
3.4.8. Zasoby mieszkaniowe	18
3.4.9. Oświata i wychowanie	19
3.4.10. Kultura	19
3.4.11. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje	20
3.4.12. Sport i rekreacja	21
3.4.13. Ochrona zdrowia	23
3.4.14. Pomoc społeczna	24
3.5. Gospodarka	25
3.5.1. Działalność gospodarcza	25
3.5.2. Rolnictwo	28
3.5.3. Bezrobocie	28
3.6. Stan gruntów komunalnych	29
3.7. Bezpieczeństwo publiczne	30
3.8. Finanse miasta	31
3.9. Współpraca zagraniczna	34
4. Analiza porównawcza potencjału Ciechanowa	34
4.1. Demografia i rynek pracy	35
4.2. Przedsiębiorczość	36
4.3. Infrastruktura techniczna	37
4.4. Oświata i kultura	38
4.5. Opieka zdrowotna	38
4.6. Inne	39
5. Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla rozwoju miasta (SWOT)	39
6. Konsultacje społeczne – analiza ankiet	47

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

7. Wizja strategiczna miasta oraz misja	53
8. Cele strategiczne i operacyjne	55
9. Cele operacyjne i zadania	59
10. Wdrażanie, monitoring i aktualizacja strategii	77
Załącznik Nr 1	78

1. Wstęp

W ostatnich latach coraz powszechniejsze staje się przekonanie o konieczności stosowania nowoczesnych metod i technik zarządzania gminą. Mają one na celu zwiększenie efektywności działań samorządu i w konsekwencji prowadzą do poprawy poziomu życia mieszkańców. Przekonanie to jest tym silniejsze, im większa jest świadomość wykorzystania możliwości rozwojowych, jakie jawią się przed samorządami nie tylko w wyniku transformacji systemowej ale również w obliczu przystąpienia do Unii Europejskiej, co z kolei da ogromne możliwości wykorzystania środków unijnych. Zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego powinno odbywać się w sposób świadomy i skoordynowany tak, aby oddziaływanie na gospodarkę lokalną miało charakter celowy. Proces zarządzania musi bowiem mieć charakter aktywny i powinien być nastawiony na kreowanie przyszłości gminy. Nie może być oparty na przypadkowych, nie ukierunkowanych na realizację celów długofalowych, decyzjach bieżących. Powinien on być oparty na podejściu strategicznym. Bazując na doświadczeniach ze Stanów Zjednoczonych oraz Europy Zachodniej oraz przy ogromnym udziale ich *know-how*, wiele polskich samorządów zaczęło z powodzeniem stosować te rozwiązania w zakresie zarządzania gminą, a w szczególności odnośnie planowania długofalowego.

Podstawą planowania strategicznego jest opracowanie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta. Stanowi ona koncepcję systemowego działania, która polega między innymi na formułowaniu strategicznych kierunków rozwoju miasta począwszy od jego wizji i misji, poprzez cele długofalowe i krótkookresowe oraz zadania, które by służyły ich realizacji, aż do metod pomiaru realizacji celów. Wszystkie te działania mają na celu identyfikację zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej oraz wskazywanie sposobów jak najefektywniejszego i najpełniejszego ich zaspokajania. Aby mieszkańcy akceptowali strategię i identyfikowali się z nią konieczny jest udział społeczności lokalnej w procesie jej tworzenia. Im większy jest udział mieszkańców w aktywnym planowaniu przyszłości miasta, tym większa jest szansa na to, iż strategia stanie się stabilnym dokumentem, nie podlegającym ciągłym zmianom pod wpływem nacisków politycznych, a będącym bazą rozwoju kontynuowanego konsekwentnie przez kolejne władze i prowadzącego do osiągnięcia wymiernych rezultatów. Sukces miasta zależy w ogromnym stopniu od efektywnego i sprawnego zarządzania zasobami oraz sterowania

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

procesami lokalnymi w celu osiągnięcia, przy istniejących szansach i zagrożeniach rozwojowych, optymalnych wyników.

Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego, o ile jest w sposób konsekwentny realizowana, spełnia również bardzo ważną rolę w kontekście przystąpienia Polski do Unii Europejskiej. Wiąże się to z możliwością pozyskania środków z funduszy strukturalnych oraz funduszu spójności, a strategia jest niezwykle pomocna w aplikowaniu o te fundusze. Po pierwsze daje gwarancję, iż projekty służą realizacji długofalowych planów rozwoju, co czyni miasto bardziej wiarygodnym partnerem. Strategia jest również poświadczeniem, iż rozwój odbywa się w sposób planowy, a nie jest jedynie wynikiem spontanicznych i nieskoordynowanych decyzji politycznych. Dlatego też miasto jest postrzegane przez inwestorów zewnętrznych jako stabilne, otwarte na nowoczesne metody zarządzania (porównywalne ze stosowanymi przez przedsiębiorstwa) i świadome swoich potrzeb i wiążących się z nimi kierunkami rozwoju. Dzięki temu miasto staje się bardziej konkurencyjne, co z kolei sprzyja napływowi kapitału i inwestycji oraz rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Istnienie strategii wiąże się również ze wzrostem zaufania mieszkańców miasta do władz lokalnych. Mają oni pewność, iż to właśnie z myślą o ich lepszym bycie tworzono strategię rozwoju, a dzięki temu czują się bardziej zaangażowani w proces jej realizacji oraz odpowiedzialni za skutki jej wdrożenia.

Serdecznie zapraszamy do zapoznania się z niniejszym opracowaniem, które może dać obraz planowanych kierunków rozwoju miasta Ciechanów, a także może okazać się bogatym źródłem wiedzy z różnych dziedzin życia dotyczących naszego miasta.

2. Przebieg prac nad strategią

Sformułowanie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta wiąże się z podjęciem istotnych, powszechnie akceptowanych decyzji dotyczących całej społeczności lokalnej, poszczególnych grup społecznych, zawodowych, różnorodnych podmiotów gospodarczych oraz instytucji. Dlatego też konieczne było zastosowanie tak zwanego planowania grupowego z udziałem licznych przedstawicieli wspólnoty lokalnej oraz ekspertów służących swoją wiedzą i

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

doświadczeniem tak w sprawach merytorycznych, jak i w zakresie metodyki działania.

Pierwsza inicjatywa najwyższego kierownictwa Urzędu Miasta Ciechanów odnośnie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta powstała w 1998 roku. Wtedy to rozpoczęto prace nad strategią od zdiagnozowania stanu miasta. I zasadniczo na tym etapie poprzestano. Przeprowadzono również ankiety wśród społeczeństwa odnośnie problemów Ciechanowa i oczekiwanych zmian oraz kierunków rozwoju. Materiały, na podstawie których zdiagnozowano stan miasta zostały dostarczone przez komórki Urzędu Miasta, zakłady podległe Urzędowi oraz wiele instytucji niezależnych. W 1999 roku przygotowany został materiał roboczy strategii zawierający diagnozę stanu miasta na 1999 rok, analizę ankiet społeczeństwa oraz wskazane ogólne kierunki i szanse rozwoju Ciechanowa.

Prace nad tworzeniem nowej strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta Ciechanów rozpoczęły się w połowie sierpnia 2003 roku, kiedy to Prezydent Miasta zaprosił do uczestnictwa nad jej opracowaniem pracowników Urzędu Miasta oraz spółek komunalnych podległych miastu. Oparto się w pewnym stopniu na analizie z 1999 roku, choć wymagała ona zebrania na nowo informacji o stanie miasta i odpowiedniego ich uszczegółowienia.

Pierwsze spotkanie odbyło się z udziałem osób wytypowanych do Zespołu Koordynującego. Ustalono wtedy, iż zostaną powołane cztery zespoły robocze do analizy poszczególnych dziedzin życia mieszkańców w kontekście słabych i mocnych stron miasta oraz istniejących potencjalnych szans i zagrożeń rozwojowych, jak i możliwych kierunków rozwoju w poszczególnych obszarach analizy. I tak powołano:

- Zespół Roboczy ds. Gospodarki
- Zespół Roboczy ds. Ochrony Środowiska
- Zespół Roboczy ds. Społecznych
- Zespół Roboczy ds. Oświaty, Kultury, Sportu i Turystyki

Wyżej wymienione zespoły robocze wraz z Zespołem Koordynującym stworzyły Zespół ds. Strategii, który to na pierwszym plenarnym zebraniu został poinformowany o planowanym harmonogramie prac wraz z pierwotną strukturą strategii oraz pojęciami używanymi w planowaniu strategicznym. Wybrano przewodniczących poszczególnych zespołów oraz podjęto decyzję o konieczności zaktualizowania istniejących danych na temat miasta, które zostały zebrane

podczas niedokończonych prac nad poprzednią strategią. Równocześnie, aby zapewnić szeroki udział społeczności lokalnej, rozpowszechniono ankietę, w której mieszkańcy miasta mogli się wypowiedzieć na temat problemów i preferowanych kierunków rozwoju oraz wyrazić swoje spostrzeżenia, które mogły się okazać pomocne przy tworzeniu strategii.

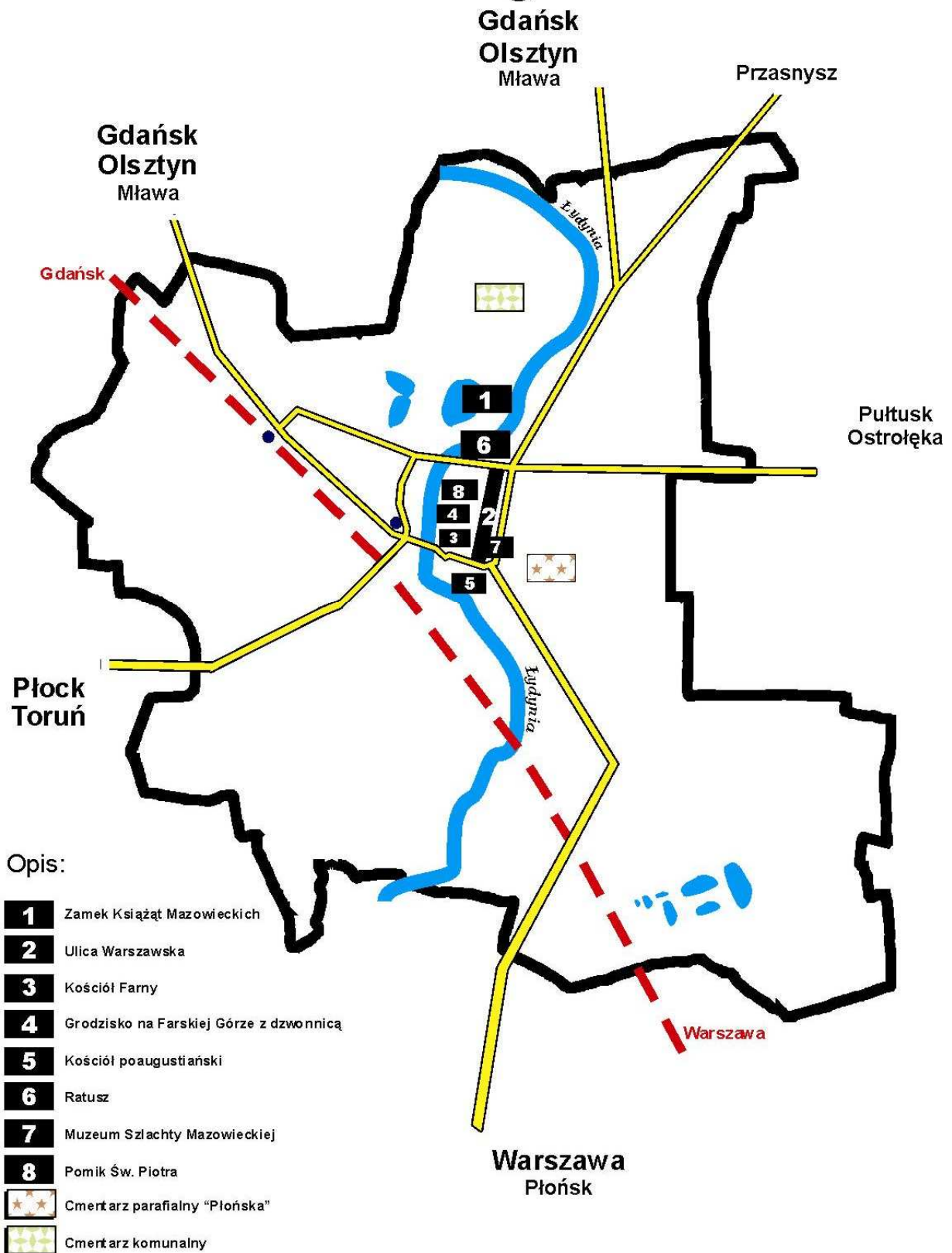
Następnie odbyły się spotkania zespołów roboczych w celu ustalenia silnych i słabych stron miasta wraz z szansami i zagrożeniami jego rozwoju, które zostały zatwierdzone na spotkaniu Zespołu ds. Strategii. W następnej kolejności zajęto się opracowywaniem wizji i misji miasta oraz identyfikowaniem najważniejszych celów strategicznych, które zostały ujednoczone na spotkaniu plenarnym. Na początku października do poszczególnych celów operacyjnych opracowano listę zadań służących realizacji poszczególnych celów oraz spodziewane efekty i mierniki celów. Przygotowano również procedurę monitoringu i aktualizacji strategii.

3. Ciechanów dzisiaj

3.1. Miasto bogatych tradycji kulturalnych

Ciechanów jest jednym z najstarszych miast na Mazowszu Północnym. Posiada bardzo bogate, sięgające aż VII wieku tradycje historyczne i kulturalne. Świadczą o tym bardzo cenne choć nieliczne zabytki, do których należą w szczególności: grodzisko Farska Góra, Zamek Książąt Mazowieckich – unikatowy przykład obronnego zamku nizinnego i kościół farny z dzwonnica, ratusz z XIX wieku zbudowany wg projektu H. Marconiego oraz kilka secesyjnych kamienic.

Trakt średniowieczny



Początki osadnictwa miejskiego zlokalizowane zostały na skrzyżowaniu ważnych szlaków handlowych. Gród był siedzibą książąt mazowieckich. Czasy jego świetności przerywane były licznymi najazdami i spustoszeniami, dokonywanymi przez Prusów, Jaćwingów i Szwedów. Dla rozwoju miasta istotne znaczenie miało powstanie magistrali kolejowej Warszawa – Gdańsk. Została tu zlokalizowana jedna z pierwszych cukrowni na Mazowszu, browar, wytwórnia maszyn rolniczych i inne zakłady przemysłowe. W latach 1975-1998 Ciechanów był miastem wojewódzkim. Obecnie mieści się tu siedziba powiatu.

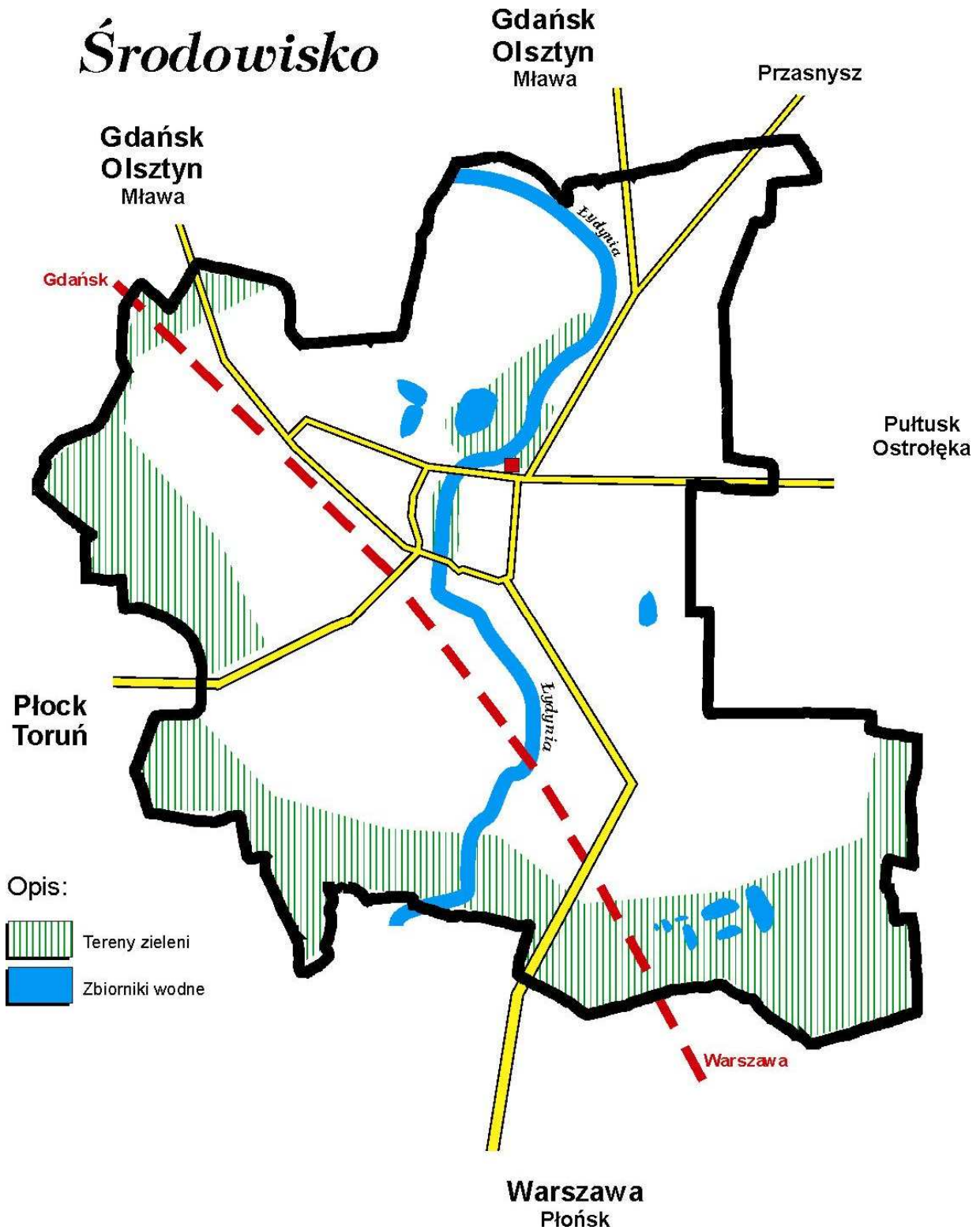
Ciechanów jest położony w obszarze „Zielonych Płuc Polski” i może poszczycić się bardzo dobrym w porównaniu z większością gmin stanem środowiska przyrodniczego. Rada Gmin i Regionów Europejskich wspólnie z innymi organizacjami i Komisją Europejską wyróżniły Ciechanów w konkursie „Europejska Nagroda – Przyjazne Miasto 1999” za szczególne osiągnięcia w zakresie zrównoważonego rozwoju. W roku 2001 miasto otrzymało nagrodę w konkursie „Miasta a wymagania Unii Europejskiej”, zorganizowanym przez Komisję Europejską i Regionalne Centrum Ekologiczne. W roku 2002 Król Szwecji wręczył przedstawicielom Ciechanowa nagrodę za zwycięstwo w konkursie „*Stockholm Partnership for Sustainable Cities*” a władze emiratu Dubaj – nagrodę w konkursie „*Dubai International Awards for Best Practicies to Improve the Living Environment*”. Nasze miasto posiada też prawo do używania znaku promocyjnego „Zielone Płuca Polski”.

3.2. Położenie geograficzne i środowisko przyrodnicze

Ciechanów zajmuje powierzchnię 33 km² i jest położony na północnym Mazowszu w dolinie rzeki Łydyni, lewym dopływie Wkry. Miasto zajmuje niemal centralne miejsce na Wysoczyźnie Ciechanowskiej (120 m n.p.m.). Rzeka Łydynia dzieli miasto na dwie części:

- lewobrzeżną, obejmującą centrum handlowo-administracyjne i spółdzielcze dzielnice mieszkaniowe,
- prawobrzeżną, obejmującą zbudowaną w czasie II wojny światowej dzielnicę domów komunalnych oraz dzielnicę przemysłową w części południowej.

Na obrzeżach miasta zlokalizowane są osiedla domów jednorodzinnych.



Miasto położone jest na obszarze zaliczanym do terenów o najlepszym stanie środowiska w Polsce. W Ciechanowie nie ma obszarów ekologicznego zagrożenia, cechujących się koncentracją największych i najbardziej uciążliwych źródeł zanieczyszczenia środowiska. Brak tu ciężkiego i uciążliwego dla otoczenia przemysłu. Miasto położone jest na terenie objętym zgodnie z deklaracją Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej porozumieniem „Zielone Płuca Polski”, którego celem jest ochrona środowiska w skali makroregionu (na obszarze północno-wschodniej Polski). Fakt ten w pewnym stopniu określa kierunek dalszego – zrównoważonego rozwoju miasta.

W celu ochrony najcenniejszych przyrodniczo – krajobrazowych elementów, znajdujących się na terenie miasta, został utworzony Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy „Doliny Rzeki Łydyni”, który stanowi obecnie największy obszar chroniony. Ochroną objęte są wartości przyrodnicze i krajobrazowe terenu oraz występujące tu gatunki roślin i zwierząt. W granicach Zespołu znalazły się też tereny pod nadzorem konserwatorskim (Zamek Książąt Mazowieckich, Kościół Farny, Farska Góra).

Większość posesji prywatnych i nieruchomości, jak też terenów należących do gminy lub skarbu państwa jest zagospodarowana i zadbana. Corocznie Prezydent Miasta organizuje konkurs na najładniejszą posesję. Jednak na ogólny wygląd miasta mają również wpływ rzucające się w oczy tereny zaniedbane, co rzutuje na wizerunek miasta w oczach przejeżdżających.

3.3. Demografia

W Ciechanowie mieszka 46,5 tys. mieszkańców (grudzień 2003), w tym 48% mężczyzn i 52% kobiet. Od 1997 przyrost ludności jest bliski zeru, a zjawisko niżu demograficznego pogłębia się. Gęstość zaludnienia miasta wynosi 1409 osób/km².

Jeżeli chodzi o strukturę wiekową, to 24,5% stanowią osoby w wieku przedprodukcyjnym, prawie 64% w wieku produkcyjnym, a niewiele ponad 11,5% to osoby w wieku poprodukcyjnym. Porównując te dane do średniej krajowej, Ciechanów ma większy odsetek osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, a mniejszy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym niż reszta kraju. Liczba urodzeń w mieście systematycznie maleje, podobnie jak w skali całego kraju. Systematycznie przybywa osób w wieku poprodukcyjnym, co potwierdza ogólną

tendencję do starzenia się społeczeństwa. Spada również liczba zawieranych małżeństw.

Innym czynnikiem decydującym o liczebności mieszkańców jest migracja. Migrują głównie młodzi ludzie – studiujący lub poszukujący pracy. Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały ma wartość ujemną. Na chwilę obecną brak jest prognoz demograficznych, co jest związane z nadal trwającymi pracami podsumowującymi przeprowadzony w roku 2002 spis powszechny. Z obserwacji i szacunkowych danych z placówek oświatowych wynika, iż nasila się zjawisko niżu demograficznego. Będzie się to skutkowało spadkiem wydatków budżetu miasta na oświatę.

3.4. Infrastruktura miasta

3.4.1. Gospodarka wodno-ściekowa

Operatorem sieci wodociągowej w mieście jest Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. Z sieci korzysta około 95% mieszkańców miasta i większość przedsiębiorstw. Podłączonych jest do niej 14 sąsiednich miejscowości. Niektóre podmioty gospodarcze i mieszkańcy pobierają wodę także z funkcjonujących poza systemem komunalnym studni głębinowych. Miasto zasilane jest w wodę z czterech ujęć zlokalizowanych na terenie miasta i sąsiedniej gminy: w Kaliszu i Gostkowie oraz przy ul. Płockiej i Tysiąclecia. Istniejące i planowane ujęcia posiadają udokumentowane zasoby wody o łącznej wydajności 625 m³/h. Pobierana woda kierowana jest do dwóch stacji uzdatniania - przy ul. Gostkowskiej i Tysiąclecia. Dla ujęć wody ustanowione zostały strefy ochrony sanitarnej.

Łączna długość sieci wodociągowej w Ciechanowie na koniec 2002 roku wynosi:

- magistralna: 11,8 km
- rozdzielcza: 134,6 km
- przyłącza wodociągowe do budynków: 66,7 km

95% obszaru miasta jest uzbrojone w sieć wodociagową. Brak jest sieci wodociągowej na osiedlu Bielin (prace montażowe zostały rozpoczęte przez ZWiK w 2003r.) oraz na nowych terenach przeznaczonych pod zabudowę

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

jednorodzinna. Ich uzbrajanie następuje w miarę zgłaszania zapotrzebowania na przyłącza.

Z sieci kanalizacji sanitarnej korzysta około 80% mieszkańców Ciechanowa. Na terenie miasta funkcjonuje system kanalizacji sanitarnej oraz ogólnospławnej.

Łączna długość sieci kanalizacji sanitarnej na koniec 2002 roku wynosi:

- sieć ogólnospławna - 1,0 km
- sieć sanitarna - 82,8 km
- przykanaliki do posesji - 39,5 km

W sieć kanalizacji sanitarnej nie są uzbrojone osiedla: Krubin, Bielin oraz ulice: Wesoła, Kwiatowa, Różana, Przasnyska i Gruduska.

Miejska oczyszczalnia ścieków wybudowana została w latach 1994-1997. Inwestycję zlokalizowano na terenie wcześniejszej mechanicznej oczyszczalni. Oczyszczalnia posiada dopuszczalną projektową przepustowość 15 000 m³/d, z możliwością przyszłej rozbudowy do przepustowości 20 000 m³/d. Dopływ ścieków odbywa się dwoma kolektorami. Średniodobowa ilość dopływających do oczyszczalni ścieków w 2002 roku była mniejsza od projektowanej i wahała się w granicach od 8 000 – 11 000 m³/d. Mimo to ładunek zanieczyszczeń przekracza o ponad 100 % obciążenie docelowe. Odbiorcy prowadzą racjonalną gospodarkę wodną. Ma to związek z instalowaniem wodomierzy w gospodarstwach domowych.

Stopień usuwania zanieczyszczeń w oczyszczalni ścieków w Ciechanowie jest bardzo wysoki, dzięki czemu stan rzeki Łydyni – sprawdzany w ramach regionalnego monitoringu WOŚ - ulega ciągłej poprawie. Obecnie wody rzeki zaliczone są do II klasy czystości i odpowiadają zakładanym normom, a istniejący poziom zanieczyszczeń pochodzi z substancji organicznych. Główne źródła zanieczyszczenia rzeki w obszarze miasta stanowią: miejska oczyszczalnia ścieków, oczyszczalnia Domu Pomocy Społecznej w Ciechanowie oraz ścieki bytowo-gospodarcze i opadowe z miasta.

3.4.2. Gospodarka odpadami

Odpady inne niż niebezpieczne i obojętne gromadzone są na składowisku odpadów w Woli Pawłowskiej. Co roku trafia tam ok. 20. tys. ton odpadów z terenu Ciechanowa oraz gmin ościennych. Eksploatację składowiska rozpoczęto

w 1994 r. Jest ono nowoczesne, posiada izolację zabezpieczającą przed wydostawaniem odcieków do gleby i wód. Składowisko odpadów wyposażone jest w wagę elektroniczną i jest w całości ogrodzone. Pracuje na nim kompaktor i ciągnik gąsienicowy. Składowisko ma wykonany przegląd ekologiczny i zatwierdzoną instrukcję eksploatacji.

3.4.3. Elektroenergetyka

Dystrybucją energii elektrycznej zajmuje się Zakład Energetyki Płock Dystrybucja Wschód sp. z o.o. Zasilanie z krajowego systemu elektroenergetycznego odbywa się za pomocą linii napowietrznych wysokiego napięcia 110 kV. Za ich pośrednictwem energia elektryczna dostarczana jest do 3 Głównych Punktów Zasilających. Na sieć elektroenergetyczną w Ciechanowie składają się:

- linie zasilające - rozdzielcze średniego napięcia 15 kV, w tym 99,9 km linii kablowych i 73,5 km linii napowietrznych
- stacje transformatorowe 15/0,4 kV; w tym 110 sztuk wewnętrznych i 63 sztuki słupowe
- linie niskiego napięcia 0,4 kV, w tym 234,6 km linii kablowych i 149,8 km linii napowietrznych
- przyłącza elektroenergetyczne - kablowe o łącznej długości 10,1 km i napowietrzne o łącznej długości 47,7 km.
- Energia elektryczna dostarczana jest do 18 500 odbiorców, co pokrywa w całości zapotrzebowanie mieszkańców i podmiotów gospodarczych.

Obecny stan sieci energetycznej na terenie Ciechanowa jest dobry. Istniejące urządzenia zaspokajają potrzeby odbiorców w zakresie wykorzystywanych mocy i parametrów napięcia. Aktualne wykorzystanie transformatorów i linii niskiego napięcia zapewnia możliwość naturalnego wzrostu mocy przez istniejących odbiorców. Sieć średniego napięcia wykorzystywana jest w stopniu umożliwiającym jej dalszą rozbudowę i podłączanie nowych stacji transformatorowych. W przypadku pojawienia się odbiorców zgłaszających zapotrzebowanie na moc rzędu kilku MW wystąpi konieczność rozbudowy istniejących GPZ lub budowy nowych. Dla odbiorców wymagających zwiększonej pewności zasilania niezbędna jest rozbudowa linii SN w celu zasilania drugostronnego.

3.4.4. Gazownictwo

Miasto jest zgazyfikowane w 55%. Źródłem zasilania sieci gazowej średniego ciśnienia są dwie stacje gazowe redukcyjno-pomiarowe na terenie Ciechanowa - przy ul. Kwiatowej i Kasprzaka. Istniejąca sieć gazociągów rozdzielczych średniego ciśnienia posiada rezerwy przepustowości i w miarę zwiększonego poboru gazu istnieją techniczne możliwości rozbudowy tych gazociągów. Na terenie miasta znajduje się również sieć gazociągów niskiego ciśnienia, zasilana poprzez gazociągi średniego ciśnienia. Stan techniczny gazociągów sieci rozdzielczej jest dobry. Ilość odbiorców stopniowo wzrasta, a sprzedaż gazu kształtuje się na poziomie powyżej 12 mln m³ w skali roku. Obecny stan techniczny gazociągów sieci rozdzielczej jest dobry.

Struktura wiekowa gazociągów rozdzielczych jest następująca:

- do 10 lat	107,9 km,
- od 10 do 20 lat	64,1 km,
- od 21 do 30 lat	9,2 km,
Razem	181,2 km

Źródłem zasilania tych gazociągów jest gazociąg wysokiego ciśnienia "200mm relacji Siedlin – Uniszki. Obecnie jest planowana modernizacja sieci rozdzielczej niskiego ciśnienia na Osiedlu Aleksandrówka. Dotyczy to 2670 metrów gazociągu oraz 48 przyłączy. Modernizacja ta jest związana z wymianą starych gazociągów oraz przestawieniem sieci na średnie ciśnienie. Przystawienie tych gazociągów na średnie ciśnienie spowoduje wzrost przepustowości gazociągów, co w znacznym stopniu przyczyni się do zwiększenia się możliwości przyłączania się nowych odbiorców na tym terenie.

3.4.5. Ciepłownictwo

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. zaopatruje Ciechanów w ciepło. Miejski system ciepłowniczy tworzą: ciepłownia centralna wytwarzająca ciepło w postaci wody gorącej i pary technologicznej na bazie miazgi węglowej, sieci ciepłownicze o łącznej długości 45,1 km oraz węzły ciepłownicze w ilości 158 sztuk. Sieci ciepłownicze obciążone są nierównomiernie, a największe rezerwy przesyłowe występują w dzielnicy przemysłowej. Węzły ciepłownicze wyposażone są w regulatory

różnicy ciśnienia i ciepłomierze, a 90% węzłów posiada regulatory pogodowe. Ponadto w eksploatacji PEC są trzy kotłownie lokalne na paliwo gazowe, zlokalizowane poza zasięgiem sieci ciepłych. System ciepłowniczy został gruntownie zmodernizowany w latach 1994-1997. Nastąpiła znaczna poprawa stanu środowiska przyrodniczego poprzez wybudowanie kilkunastu km nowej sieci ciepłej oraz likwidację ok. 50 źródeł niskiej emisji. W 1998 roku PEC uzyskał Świadectwo Przedsiębiorstwa Czystej Produkcji.

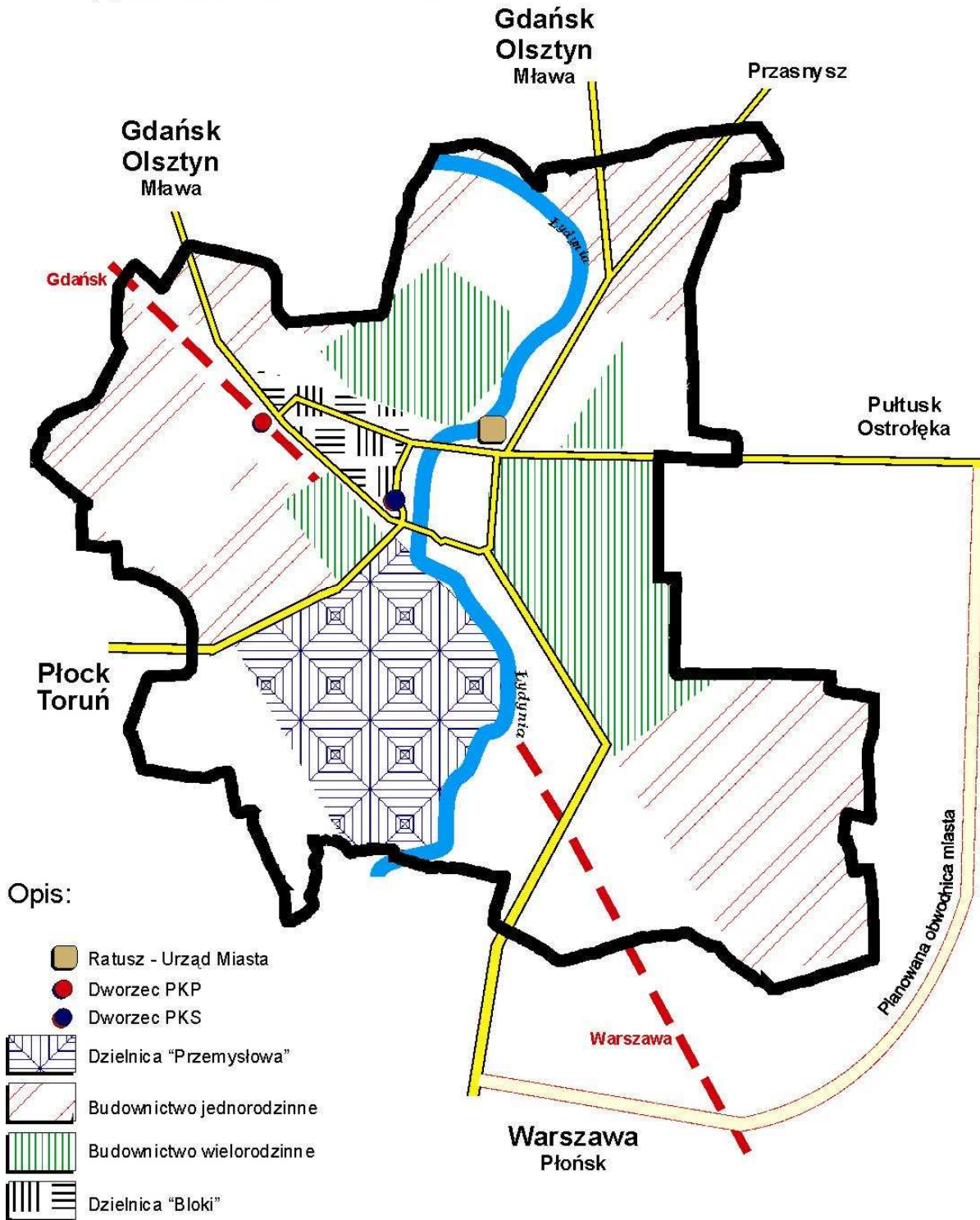
3.4.6. Sieć komunikacyjna

W Ciechanowie administrowaniem siecią drogową zajmują się cztery zarządcy dróg. Administracji Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad Oddział w Warszawie podlegają drogi nr 50 i 60 o łącznej długości 10,3 km, chodniki o długości 6,2 km, most o długości 33 m, wiadukt o długości 285 m oraz przepusty o długości 32 m. Z kolei w gestii Mazowieckiego Zarządu Dróg Wojewódzkich w Warszawie jest 8,6 km dróg, 11,4 tys. m² chodników oraz jeden przepust o długości 11 m. Trzecim administrującym jest Powiatowy Zarząd Dróg, który utrzymuje 19,9 km dróg, 23,1 tys. m² chodników, 3 mostami o łącznej długości 75,4 m oraz 5 przepustami o całkowitej długości 60 m. Prezydent Miasta Ciechanów jest zarządcą największej części dróg w mieście. W jego administracji znajduje się 113 km dróg oraz 4 mosty o łącznej długości 50,7 m, w tym 3 mosty na rzece i 1 na rowie melioracyjnym.

Zakład Komunikacji Miejskiej sp. z o.o. realizuje usługi komunikacyjne na terenie Ciechanowa i ościennych gmin, przewożąc średnio 10 000 osób dziennie. Autobusy kursują na 14 liniach o łącznej długości 149,4 km. Obecny stan taboru to 31 autobusów o średnim wieku 4 lata. 18 autobusów przystosowanych jest do przewozu osób niepełnosprawnych. 70% taboru posiada ekologiczne silniki typu EURO, które w znacznym stopniu zmniejszają zanieczyszczenie środowiska. Jest planowana dalsza modernizacja taboru.

Na terenie miasta funkcjonuje również dworzec PKS, posiadający rozległe połączenia z wieloma miastami na terenie całej Polski. Ponadto w mieście znajduje się dworzec PKP z dogodnymi połączeniami z Warszawą i innymi ważnymi miastami Polski.

Szkic miasta



3.4.7. Łączność

Telefonizacja na terenie Ciechanowa jest wystarczająca, pokrywa w całości zapotrzebowanie i posiada rezerwy. Na tysiąc mieszkańców przypada 926 numerów telefonów stacjonarnych. Zlokalizowany tutaj jest ponadregionalny ośrodek informacji telefonicznej TP S.A., obsługujący obszar Polski północno-wschodniej. Poza siecią telefonii stacjonarnej miasto znajduje się w zasięgu sieci operatorów komórkowych - Era, Idea, Plus. Na bieżąco realizowane są usługi podłączenia do sieci internetowej. W porównaniu do roku 2000, kiedy na 1000 abonentów przypadało około 25 połączeń SDI, w roku 2003 nastąpił wzrost do 70 przyłączeń ze stałą tendencją wzrostową.

3.4.8. Zasoby mieszkaniowe

W Ciechanowie znajduje się prawie 12 tys. lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych oraz ponad 4,4 tys. w budynkach jednorodzinnych. Powierzchnia lokali w budownictwie wielorodzinnym przekracza 585 tys. m², a w domach jednorodzinnych – ponad 435 tys. m². Zdecydowaną większość lokali w budynkach wielorodzinnych stanowią mieszkania spółdzielcze (ok. 41%), wspólnot mieszkaniowych (ok. 16%) i komunalne (ok. 15%). Istnieją też mieszkania zakładowe (ok. 5%) oraz nowopowstałe zasoby Towarzystwa Budownictwa Społecznego (ok. 2%).

Największy udział w zasobach mieszkaniowych miasta stanowią mieszkania spółdzielni mieszkaniowych. Jest ich w Ciechanowie pięć: „Zamek”, „Mazowsze”, „Ziemowit”, „Novum” i „Łydynia”. Znaczącą część zasobów budynków wielomieszkaniowych stanowią lokale komunalne. Mieszkania o niskim standardzie, głównie ze względu na wiek budynków, stanowiące 40% tych zasobów wybudowano do zakończenia II wojny światowej i wymagają dużo większych nakładów na ich utrzymanie oraz na remonty. Administruje nimi Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. W mieszkaniach zakładowych dość znaczący udział mają zasoby zarządzane przez Wojskową Agencję Mieszkaniową i PKP S.A. Na skutek wprowadzenia nowych regulacji prawnych w 2001 roku oraz pauperyzacji społeczeństwa zwiększa się zapotrzebowanie na lokale socjalne.

3.4.9. Oświata i wychowanie

Radzie Miasta Ciechanów podporządkowanych jest 21 oświatowych jednostek organizacyjnych – 18 publicznych i 3 niepubliczne. Są to:

- 6 gimnazjów, w tym dwa niepubliczne, do których uczęszcza ponad 2 500 dzieci w 100 oddziałach. W gimnazjach zatrudnionych jest 162 nauczycieli oraz 40 pracowników administracji i obsługi.
- 8 szkół podstawowych, w tym jedna społeczna, do których obecnie uczęszcza ponad 4 000 dzieci w 158 oddziałach. W szkołach zatrudnionych jest około 300 nauczycieli oraz 70 pracowników administracji i obsługi.
- 7 przedszkoli miejskich, dysponujących 850 miejscami, w których zatrudnionych jest 70 nauczycieli i 80 pracowników administracji.

Szkoły i przedszkola posiadają bardzo dobrą bazę lokalową. Szkoły niepubliczne zgodnie z ustawą otrzymują dotacje z budżetu miasta. Na utrzymanie jednostek oświatowych przeznaczają się ok. 45% budżetu miasta. W mieście funkcjonuje także żłobek miejski, obejmujący opieką przeciętnie 12 dzieci do lat 3. Obsługą jednostek oświatowych podległych Gminie Miejskiej Ciechanów zajmuje się Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli.

W mieście funkcjonują również cztery zespoły szkół średnich, dwa licea ogólnokształcące, Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz kilka szkół pomaturalnych o ciekawych i różnorodnych kierunkach kształcenia. Ponadto znajdują się tu cztery wyższe uczelnie: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Wyższa Szkoła Biznesu i Zarządzania, Wyższa Szkoła Humanistyczna oraz Wyższa Szkoła Menedżerska posiadające w swej ofercie wiele perspektywicznych kierunków i specjalizacji oraz dysponujące bogatym zapleczem technicznym i dobrze wykształconą kadrą nauczycielską.

3.4.10. Kultura

Organizowaniem działalności kulturalnej w mieście zajmują się przede wszystkim samorządowe i państwowe instytucje upowszechniania kultury,

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

liczne stowarzyszenia kulturalne, zespoły artystyczne oraz indywidualni twórcy i animatorzy kultury. Gmina Miejska Ciechanów jest organem prowadzącym dla Miejskiej Biblioteki Publicznej. Poza tym w mieście funkcjonują: Powiatowa Biblioteka Publiczna, Centrum Kultury i Sztuki (w strukturach którego funkcjonuje Galeria C i Kino Łydynia), Muzeum Szlachty Mazowieckiej, Biblioteka Pedagogiczna, Klub Spółdzielczy ZAMEK, Państwowa Szkoła Muzyczna I stopnia oraz biblioteki specjalistyczne.

Działalność kulturalną w mieście prowadzą też liczne zespoły artystyczne, notujące na swoim koncie wiele znaczących osiągnięć artystycznych. W mieście odbywa się corocznie wiele interesujących imprez kulturalnych o zasięgu ponadlokalnym, na trwałe wpisanych do kalendarza imprez. Są to między innymi:

- 1) Biwak Historyczny Powrót Szwoleżerów Gwardii,
- 2) Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne KUPALNOCKA,
- 3) Ogólnopolski Festiwal Teatralny DIONIZJE,
- 4) Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego,
- 5) Ciechanowskie Spotkania Muzealne,
- 6) Ciechanowska Scena Kabaretowa,
- 7) Ciechanowska Jesień Poezji.

Do głównych atrakcji turystycznych w mieście należy zaliczyć Zamek Książąt Mazowieckich, będący jedynym w Polsce nizinnym zamkiem obronnym. Znajduje się on w zasobach Muzeum Szlachty Mazowieckiej. Ponadto ciekawymi zabytkami są dwa zespoły kościelne, grodzisko z dzwonnica na Farskiej Górze oraz kilka secesyjnych kamienic. Na uwagę zasługuje również Zespół Przyrodniczo-Krajobrazowy Doliny Rzeki Łydyni, stanowiący ostoję ptactwa i zbiór roślinności terenów nadrzecznych.

Nadzór konserwatorski nad obiektami i terenami zabytkowymi prowadzi Wojewódzki Oddział Służby Ochrony Zabytków Województwa Mazowieckiego - Delegatura w Ciechanowie.

3.4.11. Organizacje pozarządowe, stowarzyszenia i fundacje

Wyrazem aktywności społecznej mieszkańców są liczne organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, związki i fundacje. Obecnie w Ciechanowie działa ich ponad 130, co świadczy o dużym zaangażowaniu społeczności. Zakres działalności organizacji i stowarzyszeń obejmuje wiele dziedzin życia. Działają

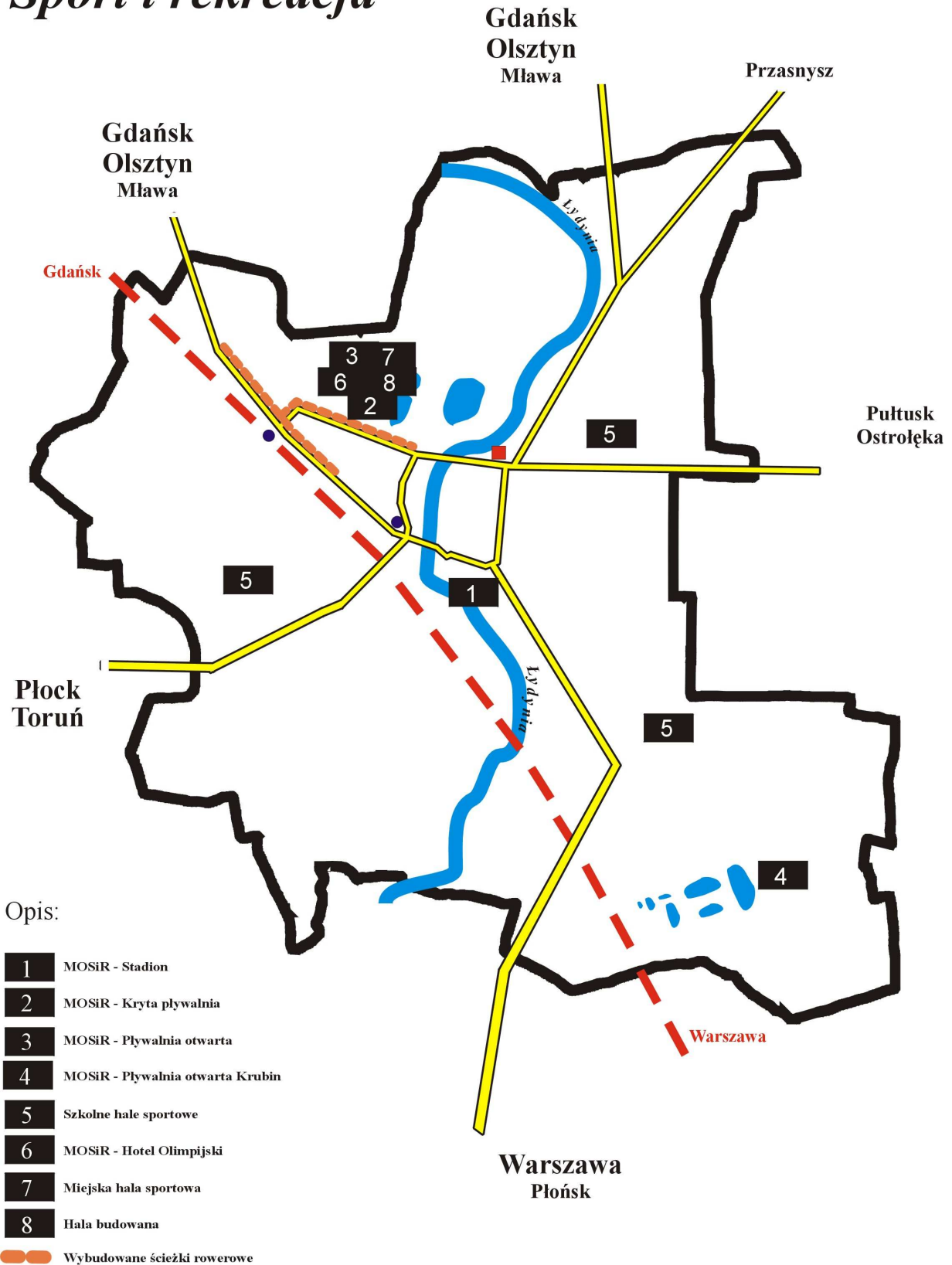
organizacje około-gospodarcze, stowarzyszenia społeczno - kulturalne, ekologiczne, turystyczne, sportowe, młodzieżowe, kombatanckie, osób pokrzywdzonych i upośledzonych oraz inne. W dużej mierze przyczyniają się one do promocji miasta i zrzeszają ludzi mających wspólne zainteresowania lub wspólny cel, który razem można realizować w sposób bardziej efektywny. Wiele z tych organizacji jest typu non-profit i zajmuje się świadczeniem szeroko pojętych usług społecznych. Oprócz tego kilka organizacji zrzesza firmy zarejestrowane na terenie miasta i działa na rzecz rozwoju przedsiębiorczości oraz świadczy pomoc doradczą i szkoleniową dla pracowników firm. W Ciechanowie funkcjonuje również wiele stowarzyszeń społeczno-kulturalnych, które prowadzą działalność twórczą, upowszechnieniową oraz popularyzatorską i mogą poszczycić się bogatym dorobkiem wydawniczym. Większość z nich ma na celu dbałość o bogatą tradycję kulturalną i historyczną miasta oraz jego popularyzację i promocję.

3.4.12. Sport i rekreacja

W mieście sport jest jedną z ważniejszych dziedzin życia społecznego i bardzo pręźnie się rozwija głównie dzięki istnieniu rozbudowanej bazy obiektów sportowych (w szczególności obiektów kubaturowych). Stwarza to warunki do działania wielu klubów sportowych i rozwoju sportu wyczynowego. Miejski Klub Sportowy „Jurand” posiada sekcje: piłki ręcznej – II liga, koszykówki – III liga, tenisa stołowego – III liga i kolarstwa. Miejski Klub Sportowy „Ciechanów” działa w sekcji piłki nożnej. Ciechanowski Ludowy Klub Sportowy „Mazovia” skupia zawodników w sekcji podnoszenia ciężarów - I liga. W mieście działają również: Międzyszkolny Pływacki Klub Sportowy „Orka”, Ludowy Klub Sportowy MATSOGI, który szkoli dzieci i młodzież w TaekwonDo ITF, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Miejskie Ognisko „Promyk” oraz Ciechanowski Klub Jeździecki. Szkoły ciechanowskie ze względu na dobrze wyposażone zaplecze sportowe w znacznym stopniu przyczyniają się do krzewienia sportu wśród młodzieży. Szkolne kluby sportowe mają w swoim dorobku wiele osiągnięć w różnych dyscyplinach sportu. Dysponują one boiskami sportowymi, bieżniami i halami sportowymi.

Świadczeniem działań na rzecz rozwoju kultury fizycznej w mieście zajmuje się głównie Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. W szczególności dba on o utrzymanie bazy sportowo-rekreacyjnej będącej w jego bezpośrednim

Sport i rekreacja



zarządzie, świadczy usługi w bazie hotelowo-gastronomicznej oraz organizuje imprezy sportowo-rekreacyjne, mające charakter widowisk dla szerokiego grona obserwatorów. W kalendarzu imprez znajdują się zawody o charakterze interdyscyplinarnym. Dużą popularnością cieszy się piłka nożna, pływanie, lekkoatletyka, tenis stołowy. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie administruje następującymi obiektami sportowymi: stadionem, pływalnią, basenem otwartym, kąpieliskiem otwartym „Krubin”, halą sportową oraz obiektem hotelowo – gastronomicznym „Olimpijski”. Pływalnia jest jednym z najważniejszych obiektów sportowych Ciechanowa. Znajduje się w niej basen sportowy, który posiada homologację i jest dopuszczony do przeprowadzania zawodów rangi międzynarodowej.

3.4.13. Ochrona zdrowia

Sieć placówek służby zdrowia w mieście składa się ze Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego (170 lekarzy, 517 pielęgniarek i położnych), Publicznych i Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Polikliniki MSWiA. Działania popularyzatorskie z zakresu promocji zdrowego stylu życia prowadzi Mazowieckie Centrum Zdrowia Publicznego, Oddział w Ciechanowie. Przewlekłe i nieuleczalnie chorymi zajmuje się placówka Caritas Diecezji Płockiej. Szpital Wojewódzki prowadzi hospicjum dla nieuleczalnie chorych. W mieście znajduje się Delegatura Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia. Dobrze rozwinięta jest także sieć aptek.

W 1992 roku miasto przystąpiło do opracowania i realizacji programu „Ciechanów - Zdrowe Miasto”. Głównym jego celem jest poprawa stanu zdrowia mieszkańców poprzez kreowanie polityki zdrowotnej, poprawę standardu sanitarnego i ekologicznego miasta, poprawę jakości życia mieszkańców i propagowanie zdrowego stylu życia. Jednym z celów programu „Ciechanów - Zdrowe Miasto” jest też dalszy rozwój i wykorzystanie bazy sportowo-rekreacyjnej.

W mieście są przejścia dla pieszych z podjazdami i sygnalizacją dźwiękową dla osób niepełnosprawnych. Nowe budynki użyteczności publicznej dostosowane są do potrzeb osób poruszających się na wózkach, jednak większość budynków użyteczności publicznej nie jest przystosowana do tych celów. Część budynków komunalnych posiada windy umożliwiające komunikację osobom na wózkach.

W Ciechanowie liczba zachorowań na choroby zakaźne utrzymywała się na poziomie krajowym lub regionalnym. Podobnie jak w całym kraju, tak i w Ciechanowie narastający problem stanowią choroby układu krążenia i nowotworowe, będące wynikiem złych nawyków żywieniowych, stresu, braku aktywności fizycznej, palenia tytoniu i nadużywania alkoholu. Istotne zagrożenie zakażenia wścieklizną stanowią bezpańskie psy, lecz problem ten jest pod stałą kontrolą funkcjonariuszy Straży Miejskiej.

3.4.14. Pomoc społeczna

Zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ośrodek świadczy pomoc materialną i usługową dla mieszkańców miasta. Środki na realizację pochodzą z budżetu wojewody (około 77%) oraz z budżetu gminy (około 23%) i w latach 1999-2002 wzrosły z poziomu 4,7 mln zł do wysokości 5,5 mln zł. Różnego rodzaju formami pomocy świadczonymi przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie objętych jest 11-12% mieszkańców miasta. Zakres zadań obejmuje głównie zasiłki (okresowe, celowe, stałe i renty socjalne, z tytułu ochrony macierzyństwa, pielęgnacyjne, rodzinne), usługi opiekuńcze i pomoc dla kombatantów. Największy udział mają zasiłki okresowe, celowe, stałe oraz renty socjalne

Poza pomocą materialną Ośrodek oferuje różne formy wsparcia niematerialnego w postaci pomocy usługowej, czyli usług opiekuńczych w domu chorego oraz w Dziennym Domu Seniora i Środowiskowym Domu Samopomocy. W strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej funkcjonuje Dzienny Dom Seniora, a w okresie jesienno-zimowym uruchamiany jest punkt noclegowy dla osób bezdomnych, mieszkańców Ciechanowa. W Ciechanowie istnieje również Środowiskowy Dom Samopomocy, który jest placówką dziennego pobytu dla osób dorosłych upośledzonych umysłowo.

W zarządzie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonują dwa domy pomocy społecznej pobytu stałego. Dla osób w podeszłym wieku z uprawnieniami kombatanckimi przeznaczony jest Dom Pomocy Społecznej „Kombatant”. Dla osób przewlekle chorych somatycznie i psychicznie funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej przy ul. Kruczej dla 210 mieszkańców. Opiekę nad dziećmi sprawuje Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Gołotczyźnie oraz tworzony Ośrodek dla Dzieci Niepełnosprawnych „Siła

Nadziei”.

Przez ostatnie lata zasady finansowania zadań pomocy społecznej ulegały modyfikacji. Rozszerzał się zakres świadczeń obowiązkowych przy jednoczesnym redukowaniu środków finansowych na zadania fakultatywne. Pomoc społeczna koncentrować się winna wokół ludzi „wykluczonych społecznie”. Do tej grupy zaliczane są osoby długotrwale bezrobotne, bezdomne, uzależnione od alkoholu, narkomani, osoby opuszczające zakłady karne. Zarówno gmina miejska Ciechanów jak i powiat ciechanowski ma problemy z zapewnieniem opieki i wychowania w stosunku do dzieci niedostosowanych społecznie, z grup patologicznych. Na terenie powiatu ciechanowskiego brak jest placówki resocjalizacyjnej.

Udzielaniem wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz szeroko pojętą profilaktyką uzależnień i edukacją w mieście zajmuje się Biuro ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Działalność Biura wspiera Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która inicjuje i opiniuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w mieście.

3.5. Gospodarka

3.5.1. Działalność gospodarcza

Głównym celem działań w sferze gospodarczej jest generowanie dochodów w sektorze przedsiębiorstw oraz stymulowanie wzrostu zatrudnienia. Dobrze rozwinięta gospodarka lokalna jest bezpośrednim źródłem pomyślności mieszkańców miasta, zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i w skali całej społeczności. Przy budowie strategii zrównoważonego rozwoju lokalnego rozwój gospodarczy zajmuje szczególne miejsce, ponieważ jest siłą napędową procesów rozwojowych zachodzących w sferze społecznej, edukacyjnej, kulturalnej i środowiskowej.

Na terenie miasta zarejestrowanych jest 4 518 podmiotów gospodarczych, przy czym od roku 2000 notuje się niewielki spadek liczby tych podmiotów:

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

Tabela nr 1

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Ciechanów

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r. ¹
Liczba podmiotów	4.579	4.555	4.525	4.518

Najliczniejsza grupa podmiotów gospodarczych działa w sferze usługowej i w handlu. W ostatnich latach zauważalna jest zmiana struktury branżowej przedsiębiorstw. Rośnie udział zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w obszarze rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa, a zmniejsza się liczba podmiotów w usługach, edukacji i ochronie zdrowia oraz administracji. Prawie na niezmiennym poziomie utrzymuje się ilość zarejestrowanych firm w działalności produkcyjnej i budownictwie oraz w handlu.

Tabela nr 2

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Ciechanów ze względu na branżę

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
Działalność produkcyjna i budownictwo	981	987	1011	986
Handel	1.586	1.560	1.539	1.524
Usługi	1.611	1.554	1.365	1.330
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	46	129	265	396
Edukacja, ochrona zdrowia, opieka socjalna	333	307	326	266
Administracja	22	18	19	16

Prawie niezauważalne są w ostatnich latach wahania w relacjach zarejestrowanych podmiotów sektora prywatnego i publicznego:

Tabela nr 3

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Ciechanów w podziale na sektor publiczny i prywatny

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
sektor prywatny	4473	4454	4417	4409
sektor publiczny	106	101	108	109

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

Zdecydowanie najliczniejszą grupę stanowią niewielkie firmy zatrudniające do 9 pracowników, a nieliczne są duże przedsiębiorstwa.

Tabela nr 4

Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta Ciechanów ze względu na liczbę zatrudnionych pracowników

	2000 r.	2001 r.	2002 r.	2003 r.
Zatrudnienie do 9 pracowników	4.386	4.353	4.322	4.322
od 10 do 49 pracowników	136	150	160	154
od 50 do 249 pracowników	45	44	38	37
powyżej 250 pracowników	9	8	5	5

Do największych przedsiębiorstw (powyżej 250 pracowników) należą:

- Ciechanowska Spółdzielnia Mleczarska
- Papiernia DELITISSUE z udziałem kapitału włoskiego
- Wydawnictwo H.Bauer - Drukarnia w Ciechanowie z udziałem kapitału niemieckiego
- Zakłady Mechaniczne i Cynkownia Ogniowa METALTECH - Piasecki
- Zakłady Przemysłu Drobiarskiego CEDROB

Część firm działających na terenie miasta posiada udziały kapitału zagranicznego (niemiecki, francuski, włoski, amerykański, koreański). Około 15% istniejących przedsiębiorstw prowadzi działalność eksportową i importową. Główne rynki wymiany towarowej to obszar Jednolitego Rynku Europejskiego oraz rynki wschodnie. Na rzecz eksporterów i importerów w mieście i regionie działa Oddział Celny oraz dwie Agencje Celne.

Firmy ciechanowskie wykazują również coraz większe zainteresowanie systemami zarządzania jakością. Kilka z nich wdrożyło już system oparty na normach jakości ISO 9001 a wiele z nich wykazuje chęć wdrażania lub jest w jego trakcie. Rośnie również zainteresowanie innymi normami dotyczącymi m.in. środowiska oraz tymi, które są związane z dostosowaniami działalności polskich przedsiębiorstw do wymagań UE.

Do spółek komunalnych ze 100% własnością gminy należą:

- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o.

¹ wszelkie dane na 2003 rok w rozdziale 3.5.1. *Działalność gospodarcza* pochodzą z sierpnia 2003

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

- Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o.
- Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.
- Zakład Komunikacji Miejskiej sp. z o.o.
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.

3.5.2. Rolnictwo

Tereny zakwalifikowane jako użytki rolne stanowią ok. 60% powierzchni Gminy Miejskiej Ciechanów. Są to głównie grunty orne, obszar Parku Krajobrazowo – Przyrodniczego Doliny Rzeki Łydyni oraz sady i łąki. Udział użytków rolnych w powierzchni miasta maleje ze względu na przeznaczanie gruntów pod inwestycje i budownictwo. Gleby jakościowo najlepsze (II i III klasy bonitacyjnej) otaczają miasto od strony wschodniej, najgorsze (V i VI klasy) od strony południowej i zachodniej. W granicach miasta działalność rolniczą prowadzi ok. 530 gospodarstw indywidualnych. W produkcji rolniczej dominuje uprawa zbóż, głównie pszenicy i jęczmienia, dobrze też rozwinięta jest produkcja warzyw pod osłonami. Produkcja zwierzęca na terenie miasta jest niewielka, dominuje trzoda i bydło.

3.5.3. Bezrobocie

Liczba bezrobotnych z terenu miasta Ciechanowa zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy na dzień 31.12.2002 wynosiła 4670 osoby w tym 2430 (54%) kobiet, z tego z prawem do zasiłku pozostawały 892 osoby.

Stan i strukturę bezrobocia w mieście obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 5

Bezrobocie

Rok	Liczba bezrobotnych	w tym kobiety	Wskaźnik bezrobocia (%)	Krajowy wskaźnik bezrobocia (%)
1998	2852	1648	9,9	10,4
1999	3939	2099	14,1	13,0
2000	4251	2318	15,1	13,6
2001	4597	2449	16,5	17,4
2002	4670	2430	16,8	18,1
2003	4378	2265	16,6	20,1

Pierwszoplanowym problemem jest wysoki poziom bezrobocia wśród młodzieży. W strukturze wiekowej bezrobotnych przeważają osoby w wieku produkcyjnym (18-54 lata) – stanowią około 98% ogólnej liczby bezrobotnych. Odsetek kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosi ok. 54% co wskazuje na ich trudniejszą sytuację na rynku pracy, pomimo wielokrotnie wyższego poziomu wykształcenia.

W ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu na terenie Ciechanowa prowadzone jest poradnictwo zawodowe, szkolenia, informacja zawodowa. Realizowany jest rządowy program specjalny „Pierwsza Praca”, program „Absolwent”, roboty publiczne oraz pożyczki ze środków Funduszu Pracy. Od 2002r do współfinansowania robót publicznych włączono wydzielone środki z budżetu miasta. Aktywną walkę z bezrobociem podjęły również organizacje pozarządowe.

3.6. Stan gruntów komunalnych

Struktura własnościowa gruntów na terenie miasta Ciechanów przedstawia się następująco:

- grunty prywatne 60%
- grunty komunalne 17%
- grunty Skarbu Państwa 16%
- grunty spółek prawa handlowego 4%
- grunty powiatów 2%
- grunty kościołów i związków wyznaniowych 0,5%
- grunty wojewódzkie 0,5%

Struktura użytków na terenie miasta Ciechanów przedstawia się następująco:

- użytki rolne 56%
- lasy 3%
- tereny zabudowane i zurbanizowane 34%
- drogi 7%

Powierzchnia gruntów komunalnych wynosi 552 ha, co stanowi 17% powierzchni miasta Ciechanów, w tym :

- grunty będące własnością Gminy 9%
- grunty będące w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych 1%
- grunty będące w użytkowaniu wieczystym spółdzielni mieszkaniowych 2%
- grunty będące w użytkowaniu wieczystym gminnych osób prawnych 2%
- grunty będące w użytkowaniu wieczystym innych osób prawnych 1%
- grunty przekazane w zarząd oraz pozostałe 2%

3.7. Bezpieczeństwo publiczne

Zapewnienie bezpieczeństwa obywateli i ich mienia jest stałą troską władz miasta oraz wielu instytucji, które zajmują się tym problemem na co dzień. Wśród nich najważniejsze to: Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, Straż Pożarna, Sądownictwo, Sanepid oraz Żandarmeria Wojskowa, Straż Leśna i Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe.

Do głównych zadań policji oraz Straży Miejskiej w Ciechanowie należy: ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz czuwanie nad porządkiem i kontrolą w ruchu drogowym oraz odpowiednie zabezpieczenie porządku i spokoju na licznych imprezach masowych, organizowanych dla mieszkańców miasta. W znakomitej większości przypadków, zabezpieczenie to stoi na wysokim poziomie i jest na tyle skuteczne, iż nie notowano w ostatnim czasie poważniejszych ekscesów związanych z tego typu imprezami. Na terenie miasta odnotowano spadek liczby popełnionych i ujawnionych wykroczeń i przestępstw.

Przestępczość jest jednym z podstawowych wskaźników jakości bezpieczeństwa publicznego. Analizując przestępstwa kryminalne zaistniałe na terenie działania ciechanowskiej KPP należy stwierdzić, że największe zagrożenie występuje na terenie miasta. Osiągnięto 65% wskaźnik wykrywalności przestępstw, który ulega stałemu zwiększaniu a dodatkowo spada liczba popełnianych przestępstw, co skutkuje poprawą stanu bezpieczeństwa publicznego w mieście.

Wśród przestępstw o charakterze kryminalnym największe zagrożenie stanowią kradzieże i kradzieże z włamaniem. Znikome są przestępstwa najcięższych kategorii (zabójstwa i zgwałcenia), co jest niewątpliwym atutem

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

miasta. Nasilającym się problemem jest pojawianie się na terenie Ciechanowa coraz większej ilości narkotyków oraz zażywających je osób nieletnich. Bardzo poważnym zjawiskiem, wymagającym odrębnego zasygnalizowania jest przestępczość wśród nieletnich.

Stan bezpieczeństwa na drogach znajdujących się w granicach miasta z roku na rok się pogarsza. Sytuacja ta jest spowodowana nasileniem się natężenia ruchu drogowego, pogarszającym się stanem wielu ulic, a przede wszystkim lekceważeniem przepisów prawnych. W celu poprawy stanu bezpieczeństwa na ulicach Ciechanowa Komenda Powiatowa Policji przeprowadza systematyczne działania zapobiegawcze w ramach różnego rodzaju akcji i programów.

3.8. Finanse miasta

Dochody budżetu miasta zobrazowane są w tabeli

Tabela nr 6

Dochody budżetu miasta

Rok	Dochody budżetu (w zł)
2000	53.900.517,00
2001	62.860.595,00
2002	59.685.094,00
2003	59.839.531,00

Wpływy do budżetu w 2003 roku

Dochody własne	57,46%
Subwencja ogólna dla gmin	32,46%
Dotacje celowe na zadania zlecone	7,63%
Dotacje celowe na zadania własne	2,25%

Dochód w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2002 roku w Ciechanowie wyniósł 1.168,18 PLN

Wydatki budżetu miasta zobrazowane są w tabeli nr 7.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

Tabela nr 7

Wydatki budżetu miasta

Rok	Wydatki budżetu (w zł)
2000	53.963.686,00
2001	60.196.968,00
2002	58.409.232,00
2003	57.990.148,00

Podział wydatków z budżetu w 2003 roku

Wydatki bieżące	90,21%
Wydatki inwestycyjne	9,79%

Struktura wydatków budżetu 2003 roku

Inne	0,29%
Finanse	0,90%
Bezpieczeństwo publiczne	0,44%
Administracja	8,86%
Sport	3,27%
Opieka społeczna	15,78%
Ochrona zdrowia	0,97%
Kultura	1,24%
Oświata	47,47%
Gospodarka mieszkaniowa	4,66%
Gospodarka komunalna	10,25%
Transport	5,85%

W tabeli poniżej przedstawiono procentowy udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem oraz stan zadłużenia miasta w poszczególnych latach.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

Tabela nr 8

Wydatki inwestycyjne oraz poziom zadłużenia miasta

Rok	Inwestycje	Zadłużenie
2000	14,5%	35%
2001	14,7%	29,5%
2002	9,4%	26,1%
2003	9,79%	25,0%

Z danych powyżej wynika, iż korzystną tendencję wykazuje poziom zadłużenia, zaś niepokoi fakt, iż w mieście z roku na rok spada wartość inwestycji.

Aby przedstawić sytuację finansów miasta Ciechanów na tle grupy porównawczej, gmin powiatu ciechanowskiego oraz województwa i kraju, wybrano rok 2001, za który dostępne były odpowiednie dane. W 2001 roku w Ciechanowie dochody ogółem na mieszkańca wynosiły 1320 zł, co dawało wynik lepszy niż w grupie porównawczej (1191 zł) i lepszy niż w powiecie ciechanowskim i gorszy niż w województwie (co oczywiście nie jest zaskakujące). Również pod względem udziału podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) na mieszkańca Ciechanów (15 zł) wyróżnia się pozytywnie na tle grupy porównawczej (11 zł) oraz powiatu ciechanowskiego (10 zł), jednak podobnie jak powyżej znacznie odstaje od średniej województwa (53 zł).

Analizując wydatki ogółem, Ciechanów z kwotą 1264 zł na mieszkańca ma lekką przewagę nad średnią grupy porównawczej (1230 zł), ale daje to wynik mniejszy niż w powiecie ciechanowskim (1270 zł) i województwa (2103 zł). Podobnie pod względem wydatków inwestycyjnych na mieszkańca, Ciechanów z kwotą 186 zł wyprzedza grupę porównawczą (177 zł), ale pozostaje znacznie w tyle w stosunku do powiatu ciechanowskiego (222 zł) oraz województwa (514 zł). Dość dużą kwotę stanowi również poziom obsługi zadłużenia na mieszkańca (28 zł), podczas gdy w grupie porównawczej wynosi on 22 zł, a w powiecie 19 zł i w województwie 22 zł. W grupie wydatków należy podkreślić fakt, iż wydatki na administrację samorządową w przeliczeniu na mieszkańca są stosunkowo niskie (112 zł), podczas gdy w grupie porównawczej jest to kwota 129 zł a w powiecie 158 zł.

3.9. Współpraca zagraniczna

Ciechanów jest miastem o bogatych doświadczeniach w zakresie współpracy zagranicznej. Jego międzynarodowe kontakty rozpoczęły się już na początku lat siedemdziesiątych, kiedy podpisana została umowa o partnerstwie z francuskim miastem Meudon.

W chwili obecnej miasto ma podpisane umowy o współpracy z czterema zagranicznymi partnerami:

- Meudon (FRANCJA) - 4 listopada 1972 ,
- Haldensleben (NIEMCY) - 25 września 1992 ,
- Chmielnicki (UKRAINA) - 27 listopada 1997 ,
- Brezno (Słowacja) - 21 czerwca 2001 ,

Zawarte umowy o współpracy obejmują następujące zagadnienia:

- utrzymywanie kontaktów oficjalnych władz miast partnerskich,
- funkcjonowanie administracji samorządowej i gospodarki komunalnej,
- kultura i sport,
- oświata i wymiana dzieci i młodzieży,
- pośrednictwo w nawiązywaniu kontaktów gospodarczych.

Umowy miast bliźniaczych podkreślają też wagę partnerskich kontaktów samorządów i obywateli w procesie jednoczenia się Europy.

4. Analiza porównawcza potencjału Ciechanowa

Analiza potencjału rozwojowego powinna się odnosić między innymi do porównywalnych danych z miast o zbliżonych parametrach. Dlatego też do tej części opracowania wykorzystano dane² z Ostrołęki i Siedlec, które podobnie jak Ciechanów utraciły status miast wojewódzkich w efekcie reformy administracji publicznej. Dane do analizy pochodzą również z materiałów Centrum Badań Regionalnych³ (dalej: CBR), które odnoszą wskaźniki z Ciechanowa do wartości

² Dane pochodzą z roku 1995 i 2002

³ Dane pochodzą z 2002 roku

obliczonych w grupie porównawczej⁴ (miast z grupy porównawczej), powiecie, województwie oraz całej Polsce, co pozwala na ocenę sytuacji miasta w różnych kontekstach. Należy jednakże zwrócić uwagę na fakt, iż niektóre dane nie będą dobrą miarą porównawczą, gdyż np. w województwie mazowieckim wiele czynników jest zawyżonych lub zaniżonych z tytułu istnienia Warszawy w tym regionie. Analiza porównawcza została przeprowadzona w obszarach, które zostały uznane za kluczowe z punktu widzenia potencjału rozwojowego, dla których istniały porównywalne dane.

4.1. Demografia i rynek pracy

Spośród trzech analizowanych miast Ciechanów charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem zaludnienia, mimo że powierzchnia tych miast jest porównywalna. Również pod względem wielkości wskaźnika przyrostu naturalnego zajmuje ostatnie miejsce. Jeżeli zaś chodzi o strukturę wiekową mieszkańców to na przełomie ostatnich ośmiu lat we wszystkich trzech miastach obserwuje się starzenie społeczeństwa i spadek odsetka osób w wieku przedprodukcyjnym na rzecz wzrostu odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, co wiąże się również z malejącym wskaźnikiem przyrostu naturalnego. Pozytywnym zjawiskiem jest rosnący udział osób w wieku produkcyjnym w społeczeństwie, który oscyluje w okolicy 65%. Można powiedzieć, iż Ciechanów nie wyróżnia się pod względem struktury wiekowej ani w powiecie, ani w województwie, ani w kraju. Według badań CBR Ciechanów wyróżnia się niskim poziomem obciążenia społecznego mierzonego liczbą emerytów przypadających na jedną osobę w wieku produkcyjnym. Wskaźnik ten (0,19) jest niższy od średniego w grupie porównawczej, powiecie, województwie oraz Polsce. Niepokojącym zjawiskiem jest malejący udział osób pracujących w ogóle osób w wieku produkcyjnym, a należy podkreślić, iż wskaźnik ten w Ciechanowie jest niższy niż w Ostrołęce czy Siedlcach, ale wyższy niż w grupie porównawczej, powiecie, województwie czy Polsce. Kształtuje się on na poziomie 42% . Jest to również związane z utrzymującą się wysoką stopą bezrobocia. Pozytywnym zjawiskiem jest zaś relatywnie niskie saldo migracji naturalnej w odniesieniu do grupy porównawczej w badaniach CBR.

⁴ Grupa porównawcza w badaniach CBR to miasta o zasobach powyżej średniej, od 40 do 85 tys. mieszkańców

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

W roku 2002 w stosunku do 2001 nastąpił w Ciechanowie wzrost liczby mieszkańców zatrudnionych w mieście w przeciwieństwie do grupy porównawczej, powiatu, województwa oraz kraju. W Ciechanowie jest relatywnie mniej osób zatrudnionych w sektorze prywatnym – 46% – podczas gdy, dla grupy porównawczej wskaźnik ten wynosi 52%. Z badań CBR wynika również, iż udział zatrudnionych w przemyśle (31%) jest relatywnie niski w stosunku do grupy porównawczej (40%). Stosunkowo wysoki jest udział pracujących w usługach nierynkowych (36%), podczas gdy średnia w grupie porównawczej wynosi 30%, a w kraju 28%. Wysoki odsetek zatrudnionych w usługach nierynkowych może mieć wpływ na zaburzone mechanizmy konkurencji w mieście.

Tabela nr 9

Dane demograficzne i gospodarcze

	Ciechanów		Ostrołęka		Siedlce	
	1995	2000	1995	2000	1995	2000
Powierzchnia (km ²)	32,51		29,00		31,87	
Ludność (tys.)	46,8	46,5	54,2	54,2	74,6	76,7
Ludność w wieku przedprodukcyjnym	30%	24%	33%	24%	30%	22%
Ludność w wieku produkcyjnym	59%	64%	59%	65%	59%	65%
Ludność w wieku poprodukcyjnym	11%	12%	8%	11%	11%	13%
Pracujący do ogółu ludności	31%	27%	36%	29%	35%	30%

4.2. Przedsiębiorczość

Badania CBR wykazują, iż Ciechanów biorąc pod uwagę wskaźnik liczby firm przypadających na 1000 osób w wieku produkcyjnym mimo ogromnego postępu w ciągu ostatnich ośmiu lat nie dorównuje pod tym względem Ostrołęce czy Siedlcom. Jednak 151 firm prywatnych na 1000 osób w wieku produkcyjnym daje zbliżony wynik jak w grupie porównawczej badań CBR (158), co oznacza lekką przewagę nad średnią krajową (141). Dane CBR z 2002

roku wskazują, iż przyrost liczby firm prywatnych w okresie trzyletnim w Ciechanowie (wynoszący 1%) jest bardzo niski, szczególnie w odniesieniu do grupy porównawczej (gdzie wskaźnik ten wynosi 10%) i całego kraju (8%). Również pod względem dochodowości firm, mierzonej wskaźnikiem podatku od osób prawnych na 1 spółkę prawa handlowego, Ciechanów osiąga prawie dwukrotnie niższe od przeciętnych rezultaty (zarówno w stosunku do grupy porównawczej, jak i do średniej z Polski). Dane te świadczą nienajlepiej o stanie gospodarki w mieście i wskazują, iż powinien to być jeden z priorytetowych celów działań władz miasta w najbliższej przyszłości.

Struktura sektorowa firm w Ciechanowie nie odbiega zbytnio od wszystkich badanych średnich.

4.3. Infrastruktura techniczna

Stopień skanalizowania i wyposażenia w sieć wodociagową analizowanych trzech miast jest podobny, biorąc pod uwagę długość sieci czynnych w przeliczeniu na km². Dodatkowo w ciągu ostatnich ośmiu lat nastąpił znaczny postęp w rozbudowie gazowej sieci rozdzielczej, zauważalny zwłaszcza w Ciechanowie i Ostrołęce. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, iż w Ciechanowie 100% odprowadzanych ścieków jest oczyszczana i w całości są to ścieki oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów (najwyższy stopień oczyszczania). W grupie porównawczej wskaźnik ten w 2002 roku kształtował się na poziomie 92,5% a w kraju na poziomie 88%. Można powiedzieć, iż ten aspekt jest niewątpliwie jednym z największych atutów Ciechanowa. W mieście zanotowano w 2002 roku relatywnie dość duże zużycie gazu na 1 gospodarstwo domowe (0,5 tys. m³), podczas gdy średnia krajowa wynosi 0,3 tys. m³. Wiąże się to zapewne z rozwojem sieci gazowej w mieście i upowszechnianiem idei korzystania z tego źródła energii. Ciechanów wyróżnia się na tle grupy porównawczej, powiatu, województwa jak i kraju również pod względem zużycia wody na jednego mieszkańca.

Biorąc pod uwagę zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych społeczności lokalnej w Ciechanowie, podobnie jak i w Ostrołęce oraz Siedlcach, na jedno mieszkanie przypada ok. 3,5 osoby. Jednak pod względem udziału liczby mieszkań komunalnych w ogólnej liczbie mieszkań Ciechanów osiąga

dwukrotnie niższe wyniki (6,5%) niż w grupie porównawczej (13,6%). Patrząc zaś na tempo budownictwa mieszkaniowego mierzonego udziałem mieszkań oddanych do użytku w okresie 2000-2002 w ogólnej liczbie mieszkań, z wynikiem 2,8% Ciechanów przewyższa średnią w grupie porównawczej (2,1%). Jest to wskaźnik zbliżony do średniej krajowej, która wynosi 2,4%.

4.4. Oświata i kultura

Pod względem liczby szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich w Ciechanowie jest ich relatywnie mniej niż w Ostrołęce czy Siedlcach, ale może to wynikać z faktu, iż mniejsza jest również liczba obsługiwanych dzieci. Niekorzystnie jednak wypada Ciechanów na tle grupy porównawczej, powiatu ciechanowskiego, województwa i kraju pod względem liczby uczniów na jeden pełny etat nauczyciela.

Ciechanów ma – spośród trzech analizowanych miast – najwięcej bibliotek i woluminów w stosunku do liczby mieszkańców. Największy jest tu również odsetek mieszkańców korzystających z bibliotek publicznych, który wynosi 32,6%, podczas gdy w grupie porównawczej 25,9%, a w kraju 17,3%. Największa jest również liczba wypożyczeń na mieszkańca, przekraczająca średnią w grupie porównawczej, powiecie, województwie i kraju.

4.5. Opieka zdrowotna

Mimo, iż w Ciechanowie jest tylko jeden szpital, to liczba łóżek jest porównywalna do Siedlec, gdzie funkcjonują dwa szpitale. Również liczba łóżek w przeliczeniu na 1000 mieszkańców (15,5) przewyższa 1,5-krotnie tę liczbę w grupie porównawczej wg CBR i trzykrotnie ten sam wskaźnik w województwie oraz kraju. Relatywnie dużo jest również w Ciechanowie przychodni oraz aptek. Opieka zdrowotna jest tu zatem dostatecznie zabezpieczona i można ją uznać za jedną z mocniejszych stron miasta.

4.6. Inne

Pod względem liczby organizacji non-profit Ciechanów (2,7) wyróżnia się na tle grupy porównawczej (średnia 2,1) i oscyluje wokół średniej krajowej. Duży jest również odsetek ludności biorącej udział w wyborach i popierających wstąpienie Polski do Unii Europejskiej. Świadczy to o rosnącej świadomości społeczeństwa i wzroście zainteresowania problemami współczesnego świata.

Relatywnie niski jest stosunek wartości inwestycji w przeliczeniu na jednego mieszkańca zarówno na tle grupy porównawczej, powiatu, województwa jak i kraju. Również stosunkowo mniejszy jest udział inwestycji samorządowych w dochodach ogółem.

5. Analiza mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla rozwoju miasta (SWOT⁵)

Diagnoza stanu obecnego miasta przeprowadzona w oparciu o dane i raporty oraz sprawozdania z funkcjonowania, dostarczone przez wydziały Urzędu Miasta, spółki komunalne, przedsiębiorstwa działające na terenie miasta oraz urzędy administracji publicznej i inne instytucje ciechanowskie stała się podstawą do opracowania katalogu mocnych i słabych stron miasta oraz istniejących szans i zagrożeń dla jego rozwoju. Dodatkowej informacji dostarczyły badania opinii społecznej (przeprowadzone w formie ankiet) dotyczące zdania mieszkańców o Ciechanowie oraz ich oczekiwań co do przyszłych kierunków rozwoju miasta. Analiza SWOT została podzielona na trzy części tematyczne. Wyodrębnione obszary dotyczą: społeczeństwa, gospodarki oraz ochrony środowiska i zagospodarowania przestrzennego. Takie zestawienie pomogło w znacznym stopniu sformułować te problemy występujące w mieście, których wielokierunkowe oddziaływanie ma negatywny wpływ na większość aspektów funkcjonowania miasta.

⁵ powszechnie stosowany skrót nazwy metody sporządzania analizy potencjału strategicznego miasta poprzez zestawienie silnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń; skrót ten pochodzi od pierwszych liter angielskich słów: *strengths* – silne strony, *weaknesses* – słabe strony, *opportunities* – szanse, *threats* - zagrożenia

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

SPOŁECZEŃSTWO – Silne strony

- Dostęp do wykwalifikowanej siły roboczej
- Duży potencjał intelektualny mieszkańców
- Dostępność usług z zakresu administracji publicznej i sądownictwa
- Dostępność usług z zakresu ochrony zdrowia
- Dobra baza i kadra medyczna
- Realizowany program „Ciechanów – Zdrowe Miasto”
- Rozwinięte formy pomocy społecznej
- Duża liczba organizacji pozarządowych świadczących usługi w wielu dziedzinach życia
- Duży odsetek osób w wieku produkcyjnym w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców
- Dogodne połączenia drogowe i kolejowe
- Rozwinięta baza edukacyjna (na poziomie szkolnictwa podstawowego, średniego i wyższego), w tym sieć bibliotek
- Dobrze rozwinięta baza rekreacyjno-sportowa (obiekty kubaturowe)
- Organizowanie imprez sportowych i kulturalnych o znaczeniu ponadregionalnym – kompleksowa obsługa imprez sportowych
- Czyste środowisko (położenie w obszarze „Zielonych Płuc Polski”)
- Duża ilość zieleni
- Bogate dziedzictwo kulturowe
- Dobry stan bezpieczeństwa publicznego
- Spadek ogólnej liczby przestępstw
- Wzrost wykrywalności przestępstw
- Znaczące poparcie mieszkańców miasta dla procesu integracji z Unią Europejską

SPOŁECZEŃSTWO – Słabe strony

- Brak szans na pracę i perspektyw dla młodych ludzi – (następuje ich odpływ)
- Wysokie bezrobocie
- Mała przepustowość sieci drogowej na terenie miasta
- Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych na terenie miasta
- Brak obwodnicy
- Brak sieci kanalizacji sanitarnej na niektórych osiedlach
- Słabo rozwinięta kanalizacja deszczowa
- Mała aktywność społeczności lokalnej (zbyt małe zaangażowanie w sprawy lokalne)
- Brak systemowych rozwiązań w zakresie współpracy z innymi jednostkami administracji państwowej i samorządowej
- Niezadowolający stan komunalnych zasobów mieszkaniowych
- Brak polityki mieszkaniowej w zakresie lokali socjalnych
- Brak rozwiązań systemowych przeciwdziałających narkomanii
- Brak przestrzeni publicznej (miejsca spędzania czasu dla całych rodzin)
- Niewykorzystane potencjału terenów rekreacyjnych
- Zbyt mała ilość osiedlowych terenów rekreacyjnych (dla dzieci, młodzieży i dorosłych)

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

SPOŁECZEŃSTWO – Szanse

- Integracja Polski z Unią Europejską
- Możliwość wykorzystania środków pomocowych
- Współpraca z okolicznymi gminami w celu rozwiązywania problemów ponadlokalnych
- Możliwość poszerzenia współpracy z miastami partnerskimi w wielu płaszczyznach życia i wykorzystanie ich doświadczeń
- Szansa na edukację regionalną w związku z przystąpieniem do UE
- Wzrost poziomu edukacji społeczeństwa
- Wykorzystanie istniejących zbiorników wodnych do stworzenia terenów rekreacyjnych

SPOŁECZEŃSTWO – Zagrożenia

- Niestabilność prawna w państwie
- Nadmierny fiskalizm państwa
- Zła sytuacja finansów publicznych
- Uciążliwy ruch tranzytowy
- Transport kolejowy i drogowy odpadów niebezpiecznych przez Ciechanów, likwidacja jednostki ratownictwa chemicznego w Powiatowej Straży Pożarnej
- Starzenie się społeczeństwa, niż demograficzny
- Zubożenie społeczeństwa (głównie z powodu dużego bezrobocia)
- Wysoki stopień bezrobocia w kraju
- Emigracja młodych i wykształconych mieszkańców w poszukiwaniu atrakcyjniejszej pracy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

GOSPODARKA – Silne strony

- Atrakcyjne położenie geograficzne (bliskie aglomeracji warszawskiej)
- Dogodne połączenia drogowe i kolejowe
- Dobrze rozwinięta infrastruktura komunalna
 - dobra komunikacja miejska z nowoczesnym taborem
 - wysoka jakość wody i rezerwa w źródle
 - dobrze rozwinięta sieć ciepłownicza, gazowa i energetyczna
 - pełna sieć wodociągowa
 - nowoczesna oczyszczalnia ścieków z rezerwami
 - dobrej klasy składowisko odpadów z rezerwami
 - skanalizowanie miasta w 80%
- Wyraźnie wydzielona dzielnica przemysłowa i dzielnice mieszkaniowe
- Wyodrębniona dzielnica przemysłowa z pełnym uzbrojeniem terenu
- Atrakcyjny teren do inwestowania (mobilność kadry, tania siła robocza, korzystne warunki ekonomiczne)
- Duży potencjał intelektualny, wysoko kwalifikowana kadra pracownicza
- Ulokowanie dużych firm z udziałem kapitału zagranicznego (spore zaangażowanie kapitału zagranicznego), ich rosnąca liczba
- Duży udział eksportu w sprzedaży lokalnych przedsiębiorstw
- Dostępność usług z zakresu administracji publicznej i sądownictwa
- Funkcjonowanie Oddziału Celnego i Agencji Celnych
- Otwartość samorządu miasta na przedsięwzięcia partnerskie budujące społeczeństwo demokratyczne (wspólnie z innymi samorządami, miastami partnerskimi, organizacjami pozarządowymi i w ramach partnerstwa publiczno - prywatnego)

GOSPODARKA – Słabe strony

- Brak jednolitych lokalnych uregulowań prawnych dla inwestorów, brak systemowych rozwiązań w zakresie polityki gospodarczej dla inwestorów (preferencje dla kapitału, który sprzyja rozwojowi miasta)
- Rozproszenie zabudowy miasta na dużym obszarze
- Brak dużych uzbrojonych terenów pod inwestycje
- Brak preferencji i udogodnień dla pozyskiwania nowych przedsiębiorców i inwestorów
- Nie zakończony proces regulacji stanu prawnego własności gruntów
- Rozdrobniona własność większych gruntów pod duże inwestycje (większość w rękach prywatnych)
- Brak priorytetów w polityce inwestycyjnej, rozdrobnienie w wydatkach inwestycyjnych
- Brak szans na pracę i perspektyw dla młodych ludzi, powodujący ich odpływ
- Wysokie bezrobocie
- Brak promocji miasta z wykorzystaniem jego głównych atutów
- Mała przepustowość sieci drogowej na terenie miasta, niewystarczająca ilość miejsc parkingowych

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

- Brak obwodnicy
- Słabo rozwinięte zaplecze turystyki biznesowej

GOSPODARKA – Szanse

- Integracja Polski z Unią Europejską
- Możliwość wykorzystania środków pomocowych
- Pozyskiwanie inwestycji zewnętrznych
- Wzrost gospodarczy kraju
- Uwzględnienie Ciechanowa w strategii rozwoju województwa mazowieckiego
- Wzrost uprawnień samorządów przy dalszej decentralizacji państwa
- Zwiększenie udziału gmin w podatkach od osób fizycznych i prawnych
- Obniżka stóp procentowych kredytów
- Obniżka podatku dochodowego od osób prawnych
- Rozwiązywanie problemów ponadlokalnych w ramach porozumień z okolicznymi jednostkami samorządowymi
- Współpraca z okolicznymi gminami w celu korzystania ze środków UE
- Możliwość poszerzenia współpracy z miastami partnerskimi w wielu płaszczyznach życia i wykorzystanie ich doświadczeń
- Budowa obwodnicy
- Możliwość modernizacji drogi nr 60
- Planowana modernizacja magistrali kolejowej
- Możliwość lokalizacji zakładu utylizacji odpadów na bazie istniejącego składowiska

GOSPODARKA – Zagrożenia

- Niestabilność prawna w państwie
- Nadmierny fiskalizm państwa
- Postępująca globalizacja
- Zbytne upolitycznienie wszystkich dziedzin życia (zbyt silny wpływ polityki na biznes)
- Struktura własności gospodarki komunalnej – brak środków na modernizację
- Opieszałość administracji państwowej mogąca skutkować niewykorzystaniem środków z UE
- Zła sytuacja finansów publicznych
- Tendencja ustawodawstwa w kierunku zwiększania liczby zadań własnych gminy bez zapewnienia środków na ich finansowanie
- Opóźnienie budowy autostrad i dróg szybkiego ruchu
- Podział zarządu dróg w mieście pomiędzy cztery podmioty (brak koordynacji działań w zakresie utrzymania)
- Zubożenie społeczeństwa (głównie z powodu dużego bezrobocia)
- Wysoki stopień bezrobocia w kraju
- Wysokie koszty zatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej
- Zła kondycja finansowa przewoźnika kolejowego, mogąca skutkować opóźnieniami w procesie modernizacji linii kolejowej

OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

– Silne strony

- Wysoka jakość wody i rezerwa w źródle
- Nowoczesna oczyszczalnia ścieków z rezerwami
- Dobrej klasy składowisko odpadów z rezerwami
- Czyste środowisko (brak uciążliwego przemysłu, spełnianie wymogów UE w zakresie ekologii, właściwie funkcjonujący system kontroli utrzymania czystości i porządku przez mieszkańców)
- Położenie w obszarze „Zielonych Płuc Polski”
- Duża ilość zieleni
- Nagrody i wyróżnienia o znaczeniu międzynarodowym w zakresie zrównoważonego rozwoju
- Realizowany program „Ciechanów – Zdrowe Miasto”
- Postępująca modernizacja przemysłu, przynosząca ograniczenie negatywnych skutków dla środowiska

OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

– Słabe strony

- Duże natężenie ruchu tranzytowego w centrum miasta (hałas, emisja spalin)
- Niedostateczne zagospodarowanie terenów zielonych
- Zbyt mała dbałość o estetykę miasta, zaniedbane tereny zielone
- Funkcjonowanie osiedli bez sieci sanitarnej
- Słabo rozwinięta kanalizacja deszczowa
- Zaniedbane dworce: kolejowy i PKS, niedostatecznie oznakowane miasto
- Bałagan architektoniczny, brak architekta miejskiego, brak architekta zieleni
- Chaotyczny rozwój urbanistyczny
- Zaniedbane tereny zielone
- Dzikie wysypiska
- Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa
- Brak przestrzeni publicznej (miejsca spędzania czasu dla całych rodzin)
- Niewykorzystane potencjału terenów rekreacyjnych
- Zbyt mała ilość osiedlowych terenów rekreacyjnych (dla dzieci i dorosłych, miejsc spotkań dla młodzieży)
- Zły stan budynków komunalnych

OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

– Szanse

- Integracja Polski z Unią Europejską
- Możliwość wykorzystania środków pomocowych z UE oraz innych krajów i instytucji
- Wzrost uprawnień samorządów przy dalszej decentralizacji państwa
- Położenie miasta w obszarze „Zielonych Płuc Polski”

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

- Współpraca z okolicznymi gminami w celu rozwiązywania problemów ponadlokalnych
- Współpraca z okolicznymi gminami w celu korzystania ze środków UE
- Budowa obwodnicy
- Możliwość modernizacji drogi nr 60
- Planowana modernizacja magistrali kolejowej
- Możliwość lokalizacji zakładu utylizacji odpadów na bazie istniejącego składowiska

OCHRONA ŚRODOWISKA I ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

- Zagrożenia

- Zła sytuacja finansów publicznych
- Uciążliwy ruch tranzytowy
- Opóźnienie budowy autostrad
- Opóźnienie procesu modernizacji linii kolejowej
- Transport kolejowy i drogowy odpadów niebezpiecznych przez Ciechanów, likwidacja jednostki ratownictwa chemicznego w Powiatowej Straży Pożarnej
- Niefektywne wykorzystanie pomocy unijnej

Identyfikacja podstawowych problemów:

Po przeanalizowaniu słabych stron miasta oraz wszystkich barier rozwojowych Zespół ds. Strategii zidentyfikował najważniejsze problemy, dotyczące społeczność lokalną oraz mające szczególnie negatywny wpływ na jakość życia mieszkańców Ciechanowa.

Pierwszym i chyba najważniejszym jest **brak jednolitej polityki miasta w zakresie gospodarki**. Chodzi tu o jasno sprecyzowane i prawnie zatwierdzone zasady i uregulowania dotyczące przedsiębiorczości w mieście, które wspierałyby jej rozwój i stwarzały dogodne warunki dla kapitału, który jest motorem napędowym dla rozwoju miasta. Dodatkowym problemem okazał się brak większych i uzbrojonych gruntów o uregulowanym stanie prawnym będących w posiadaniu Gminy Miejskiej Ciechanów, które mogłyby być zaoferowane nowym inwestorom pod inwestycje. Większość z nich jest rozdrobniona i głównie w rękach osób prywatnych, a to stwarza dla inwestora trudność w postaci konieczności negocjowania cen z wieloma kontrahentami. Biorąc pod uwagę negatywne uwarunkowania zewnętrzne takie jak wysokie koszty prowadzenia działalności gospodarczej, niestabilność prawa oraz pogarszający się stan finansów publicznych można stwierdzić, iż problemy te przekładają się na stagnację gospodarczą i sprawiają, że w mieście nie powstają

nowe miejsca pracy, a młodzi i wykształceni ludzie migrują do większych aglomeracji (głównie Warszawy) w poszukiwaniu pracy. W związku z tym utrzymuje się wysokie bezrobocie, postępuje proces ubożenia społeczeństwa oraz rośnie skala patologii społecznych. Skutkuje to z kolei wzrostem osób potrzebujących wsparcia socjalnego oraz rosnącą wśród młodzieży „apatia społeczną” i brakiem ich zainteresowania życiem społeczności lokalnej.

Drugim pod względem ważności problemem jest **stan estetyki w mieście**. Mimo, że jednym z większych atutów Ciechanowa jest duża ilość terenów zielonych, które mogą być potencjalnymi terenami rekreacji i wypoczynku mieszkańców, to są one zaniedbane i nie nadają się do wypoczynku. Ponadto brakuje tzw. przestrzeni publicznej. Oznacza to, iż nie ma terenów do wypoczynku dla całych rodzin – miejsca w centrum miasta przeznaczonego dla różnych grup wiekowych i zachęcającego do spędzenia tam czasu; osiedlowych placów zabaw; parków; itp. Oprócz tego rażące są nieuporządkowane reklamy i zaniedbane elewacje w centrum miasta. Stan estetyki okazuje się być jednym z ważniejszych czynników wpływających na samopoczucie mieszkańców, a co za tym idzie na standard jakości ich życia. Nie bez znaczenia jest tu również stan mieszkaniowych zasobów komunalnych. W mieście istnieje dość duża dzielnica bloków poniemieckich (ok. 100 budynków) wymagająca ogromnych nakładów na remonty. Może to być dość dużym obciążeniem dla budżetu miasta i dlatego wymaga szczególnego uwzględnienia w strategii. Konieczne jest wydzielenie puli mieszkań socjalnych i takie ukształtowanie polityki mieszkaniowej, która umożliwi elastyczne dopasowanie możliwości lokalowych do statusu majątkowego mieszkańców.

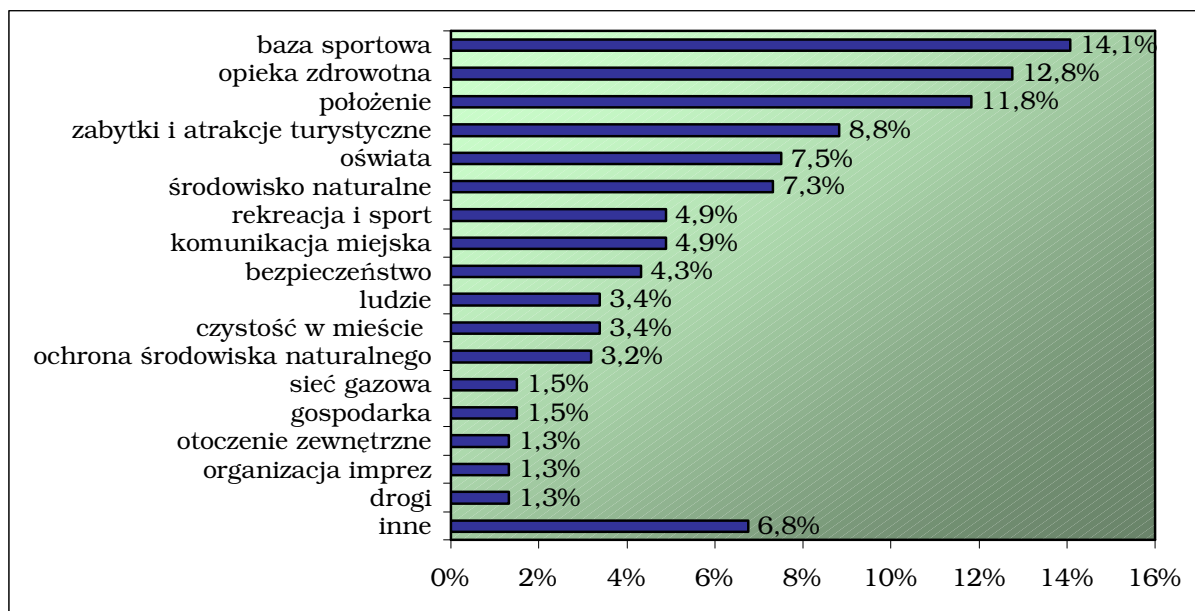
Istotnym warunkiem rozwoju miasta jest jego **efektywne promowanie** z użyciem wielu narzędzi medialnych oraz nieformalnych zarówno w celu pozyskania inwestorów zewnętrznych, jak i stworzenia dobrej marki miasta w celu jego łatwej identyfikacji. W mieście jak dotąd nie stworzono warunków do realizacji tak określonej polityki promocji, co skutkuje niewykorzystaniem potencjału społecznego gospodarczego i bogatych tradycji kulturowych.

6. Konsultacje społeczne – analiza ankiet

W celu realizacji idei uspołecznienia procesu budowy strategii rozwoju społeczno-gospodarczego miasta oraz skonfrontowania wyników analiz przeprowadzonych w oparciu o dane statystyczne i opracowania eksperckie z opiniami mieszkańców Ciechanowa przeprowadzono badania ankietowe społeczności lokalnej. Badania te miały na celu zidentyfikowanie najważniejszych – zdaniem mieszkańców – atutów i słabych stron miasta a także priorytetów inwestycyjnych najistotniejszych dla przyszłości Ciechanowa.

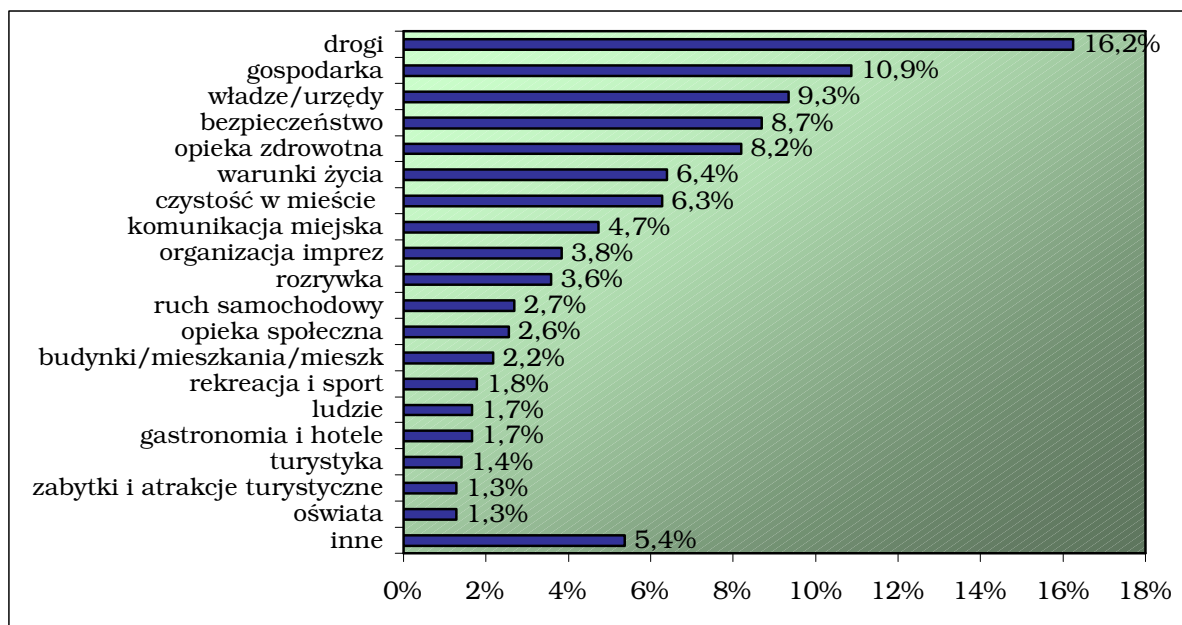
W badaniu wzięło udział blisko 500 mieszkańców miasta, w tym 59% kobiet i 41% mężczyzn. Wiekowo struktura ankietowanych przedstawia się następująco: do 19 lat – 6,34%; 20-29 lat – 12,32%; 30-39 lat – 27,11%; 40-49 lat – 29,93%; 50-59 lat – 13,38%; 60-69 lat – 8,45%; 70 lat i więcej – 2,47%. Biorąc pod uwagę okres zamieszkania w Ciechanowie – 53% to rodowici ciechanowianie a napływowi stanowią 47% (w tym zamieszkujący do 10 lat – 12,8%; 11-20 lat – 36,2%; 21-30 lat – 34%; 31-40 lat – 6,4%; 41-50 lat – 8,5%; 51 lat i więcej – 2,1%). Ze względu na wykształcenie 7% ankietowanych posiadało wykształcenie podstawowe; 10% - zawodowe; 38% - średnie; 16% - pomaturalne; 5% - wyższe licencjackie a 24% wyższe magisterskie.

Atuty Ciechanowa



Ankietowani zostali poproszeni o wybranie jedynie trzech możliwości odpowiedzi spośród wymienionych. Jako największy atut Ciechanowa, mieszkańcy wskazywali głównie dobrze rozbudowaną bazę sportową – w szczególności basen kryty. W komentarzach sugerowano jednak, iż nie jest ona dostatecznie efektywnie wykorzystana. Kolejną podkreślaną mocną stroną jest funkcjonowanie na terenie miasta Specjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego, co ma istotny wpływ na jakość i dostępność świadczonych usług medycznych. Atrakcyjne położenie, bliskie aglomeracji warszawskiej oraz w niedużej odległości od trasy Warszawa-Gdańsk, przy linii kolejowej jest – w opinii mieszkańców – bardzo istotnym czynnikiem, który może stać się podstawą rozwoju miasta. Wśród zabytków najczęściej jest wymieniany Zamek Książąt Mazowieckich, jako najbardziej interesująca atrakcja turystyczna. Jako atuty miasta bardzo pozytywnie są postrzegane cztery szkoły wyższe i szkolnictwo średnie oraz zawodowe na dobrym poziomie i o bogatej ofercie edukacyjnej.

Słabe strony



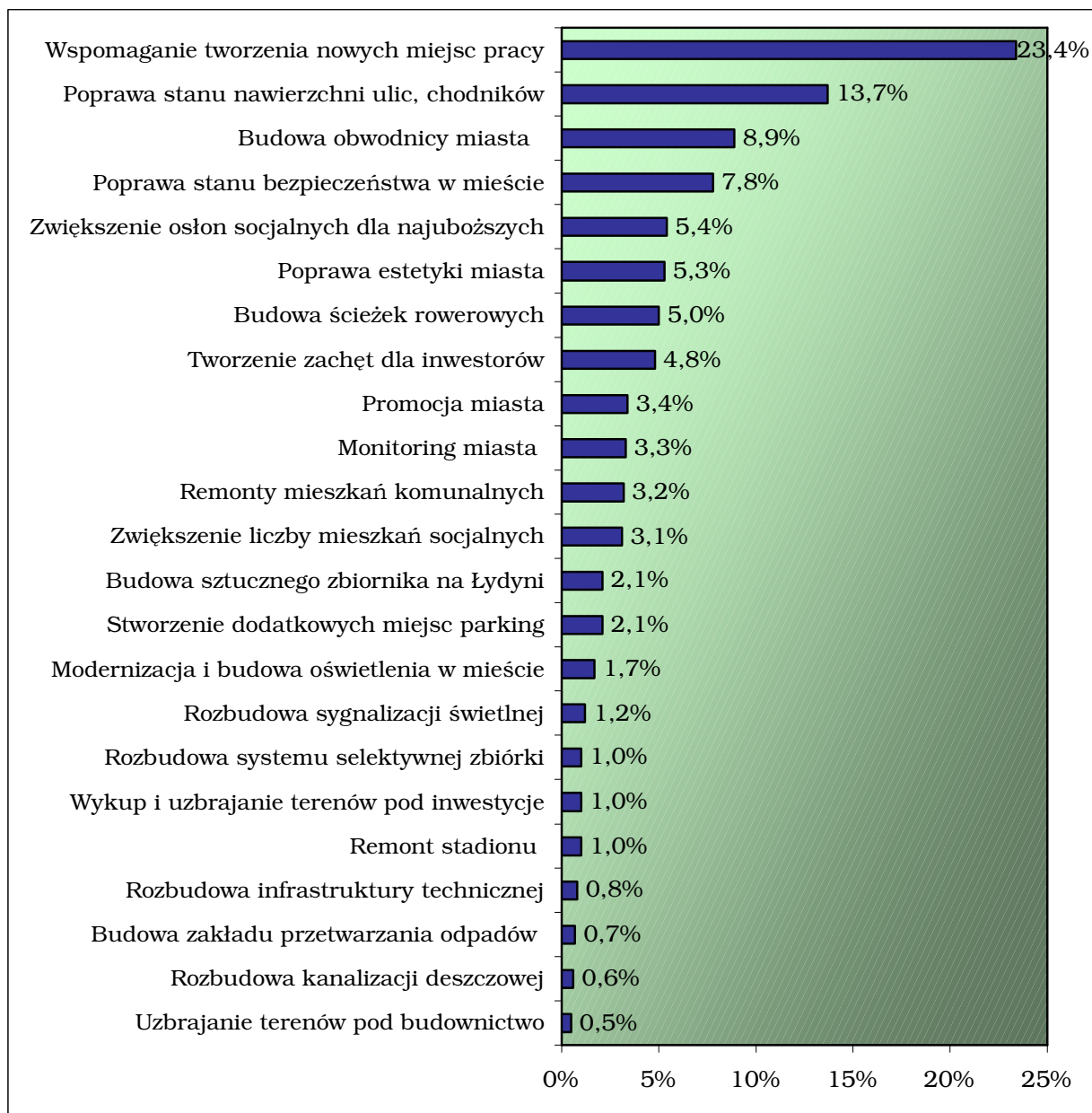
Słabe strony zostały zidentyfikowane w podobny sposób jak mocne – poprzez wybór trzech możliwości spośród wymienionych.

Z ankiet wynika, iż największy dyskomfort mieszkańców jest powodowany przez pogarszający się stan dróg, chodników i placów w mieście. Jest to prawdopodobnie najczęstszy powód niezadowolenia mieszkańców miast Polski. Nie bez wpływu na stan dróg ma niski stopień ich uzbrojenia w kanalizację deszczową oraz nasilony ruch tranzytowy przez centrum miasta dużych samochodów dostawczych. W związku z tym pojawiają się postulaty zainwestowania w obwodnicę miasta.

Mieszkańcy dostrzegają również duży problem w wysokiej stopie bezrobocia, co jest powodowane przez ogólnie zły stan gospodarki narodowej, złą kondycję przedsiębiorstw w mieście i nieracjonalną politykę władz krajowych. W związku z tym dostrzegana jest potrzeba pobudzenia lokalnej przedsiębiorczości poprzez stosowanie zachęt dla inwestorów i pobudzanie ich do tworzenia nowych miejsc pracy oraz do rozwijania działalności na terenie miasta.

Istotną, bo dostrzeganą przez co dziesiątego ankietowanego, przeszkodą dla mieszkańców są władze i urzędy – a głównie ich dostępność w godzinach urzędowania, kolejki, długi czas oczekiwania na załatwienie sprawy oraz nadmiernie rozbudowana biurokracja.

Priorytety inwestycyjne



Ankietowani zostali poproszeni o wybór jednego spośród wymienionych priorytetu inwestycyjnego, który jego zdaniem ma najistotniejsze znaczenie z punktu widzenia rozwoju miasta oraz podnoszenia poziomu jakości życia mieszkańców.

Największe poparcie ankietowanych uzyskało wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy, co jest jednocześnie odpowiedzią na słabą kondycję gospodarczą nie tylko miasta, ale również całego kraju. Bezrobocie jawi się jako

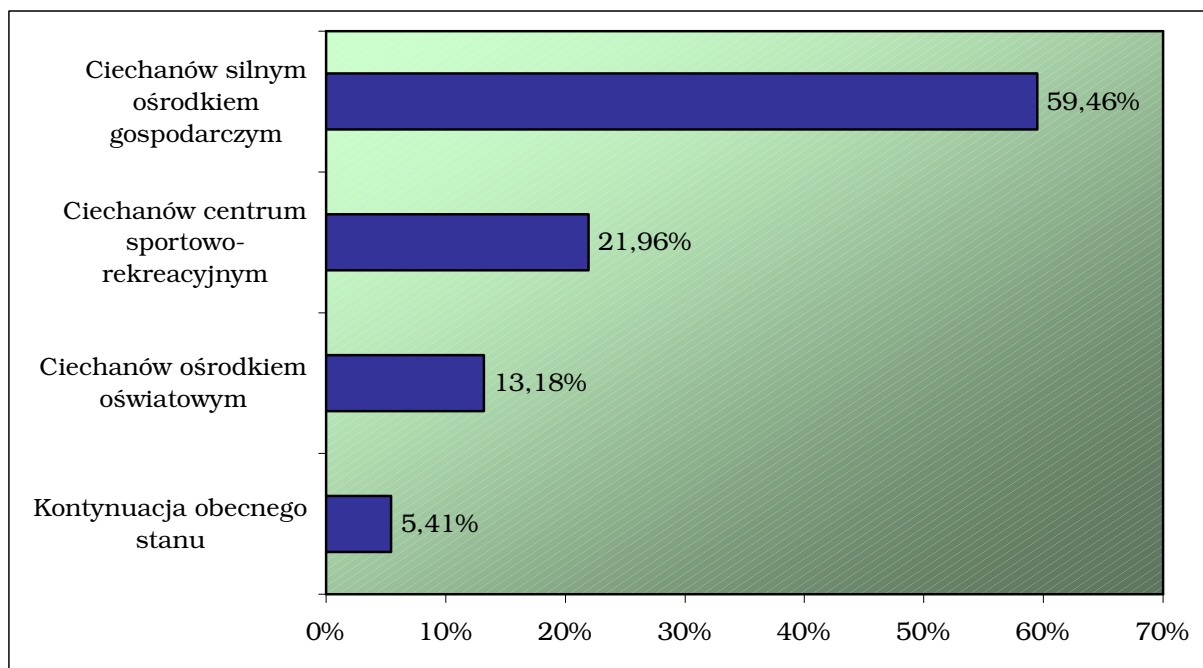
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

problem mający największy wpływ na jakość życia mieszkańców i poziom rozwoju miasta. Dlatego też niemal ¼ ankietowanych stawia na rozwój gospodarczy i zmniejszenie liczby bezrobotnych.

Drugim priorytetem jest poprawa stanu nawierzchni dróg i ulic oraz placów. Za inwestycjami w infrastrukturę techniczną opowiada się ponad 13% ankietowanych. Trzeci priorytet inwestycyjny wiąże się również z problemem natężonego ruchu samochodowego w mieście – blisko 9% ankietowanych postuluje za budową obwodnicy.

Problem bezpieczeństwa, który był już kilkakrotnie poruszany na forum publicznym, jest w opinii mieszkańców jednym z najważniejszych priorytetów na najbliższe lata. W komentarzach do pytania pojawiały się propozycje zwiększenia liczby patroli policyjnych i Straży Miejskiej oraz objęcie monitoringiem newralgicznych punktów miasta. W dalszej kolejności pojawiały się takie postulaty jak zwiększenie osłon socjalnych dla najuboższych, czy inwestowanie w estetykę Ciechanowa oraz w jego promocję. Z udzielonych odpowiedzi wynika jednoznacznie, iż mieszkańcy bardzo logicznie łączą poziom życia ze stanem gospodarki, a postawa roszczeniowa odnośnie pomocy społecznej schodzi na plan dalszy.

Kierunki rozwoju



Pewnym podsumowaniem konstrukcji ankiety jest ostatnie pytanie, które odnosi się do kierunku rozwoju miasta w jak najbardziej ogólnym rozumieniu tego wyrażenia. Blisko 60% ankietowanych opowiedziało się za rozwojem gospodarczym, który bezpośrednio może przełożyć się na ograniczenie bezrobocia oraz poprawę jakości życia. Ponieważ, w opinii ankietowanych, istnieje w mieście dobrze rozwinięta baza sportowa oraz możliwość jeszcze efektywniejszego jej wykorzystania drugim postulowanym kierunkiem rozwoju jest rozwój sportu i rekreacji. Świadczy to również o coraz większej aktywności fizycznej mieszkańców. Wyniki badania jednoznacznie wskazują, iż wśród ankietowanych panuje pogląd, iż nie jest sensowne kontynuowanie obecnego stanu. Niemalże 95% ankietowanych uważa, iż kierunek rozwoju Ciechanowa powinien być bardziej skonkretyzowany, z czego większość popiera rozwój gospodarczy.

7. Wizja strategiczna miasta oraz misja

WIZJA

CIECHANÓW W PRZYSZŁOŚCI

- Ciechanów będzie miastem posiadającym atrakcyjne miejsca pracy oraz stwarzającym korzystne i przyjazne warunki do rozwoju szeroko pojętej przedsiębiorczości. Pozytywne zmiany na rynku pracy będą również stymulowane poprzez odpowiedni - zgodny z potrzebami - rozwój kształcenia ustawicznego. Dzięki temu ulegną znacznej poprawie materialne warunki życia mieszkańców, a co za tym idzie, wzrośnie poziom życia społeczeństwa.
- Ciechanów będzie miastem czystym i zadbanym, oferującym atrakcyjne formy spędzenia wolnego czasu dzięki bogatej ofercie kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej. Będzie to także miejsce przyciągające turystów poprzez promowanie długiej i bogatej tradycji oraz zabytków kultury. Sprawি to również, iż Ciechanów będzie miastem znanym i łatwo identyfikowanym w Polsce, a także wśród państw europejskich.
- Ciechanów będzie miastem, w którym rozwój społeczny i gospodarczy będzie następował z poszanowaniem zasobów naturalnych. Liczne, rozległe i zagospodarowane tereny zielone będą zachęcały do aktywnego wypoczynku na łonie przyrody oraz do spędzania czasu wspólnie z całymi rodzinami i znajomymi.

Wizja strategiczna miasta została sformułowana dopiero po uwzględnieniu wszelkich słabych i mocnych stron Ciechanowa oraz uwarunkowań zewnętrznych, które będą miały decydujący wpływ na rozwój miasta. Niezwykle cenne były również opinie i oczekiwania mieszkańców miasta wyrażone w ankietach przeprowadzonych w wielu środowiskach lokalnych. W

tak sformułowanej wizji zostały uwzględnione elementy najważniejsze dla poprawy jakości życia mieszkańców, zgodne z oczekiwaniami, potrzebami i aspiracjami społeczności lokalnej.

MISJA

Samorząd Miasta dąży do zapewnienia jak najwyższego poziomu życia Mieszkańcom Ciechanowa poprzez tworzenie odpowiednich warunków życia, pracy i wypoczynku oraz podejmuje wszelkie niezbędne działania w celu wspierania rozwoju szeroko pojętej przedsiębiorczości skutkującego zwiększeniem pozycji konkurencyjnej miasta. Działania te są podejmowane przy wykorzystaniu mechanizmów współpracy z innymi zainteresowanymi podmiotami



W celu wypełniania przyjętej misji i urzeczywistnienia wizji miasta w roku 2024 Samorząd Miasta planuje i realizuje przedsięwzięcia długookresowe oraz bieżące zadania, w tym:

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

- dba o wszystkie sfery życia publicznego i podejmuje działania na rzecz rozwoju społecznego i gospodarczego, z poszanowaniem zasobów środowiska przyrodniczego
- podejmuje działania realne, możliwe do sfinansowania i wybrane jako najefektywniejsze dla realizacji danego celu. Dąży do pozyskania zewnętrznych środków finansowych na cele rozwojowe oraz partnerów społecznych w celu realizacji wspólnych przedsięwzięć
- realizuje zadania za szczególnym poszanowaniem porządku prawnego i zasady dobrego gospodarowania środkami publicznymi.

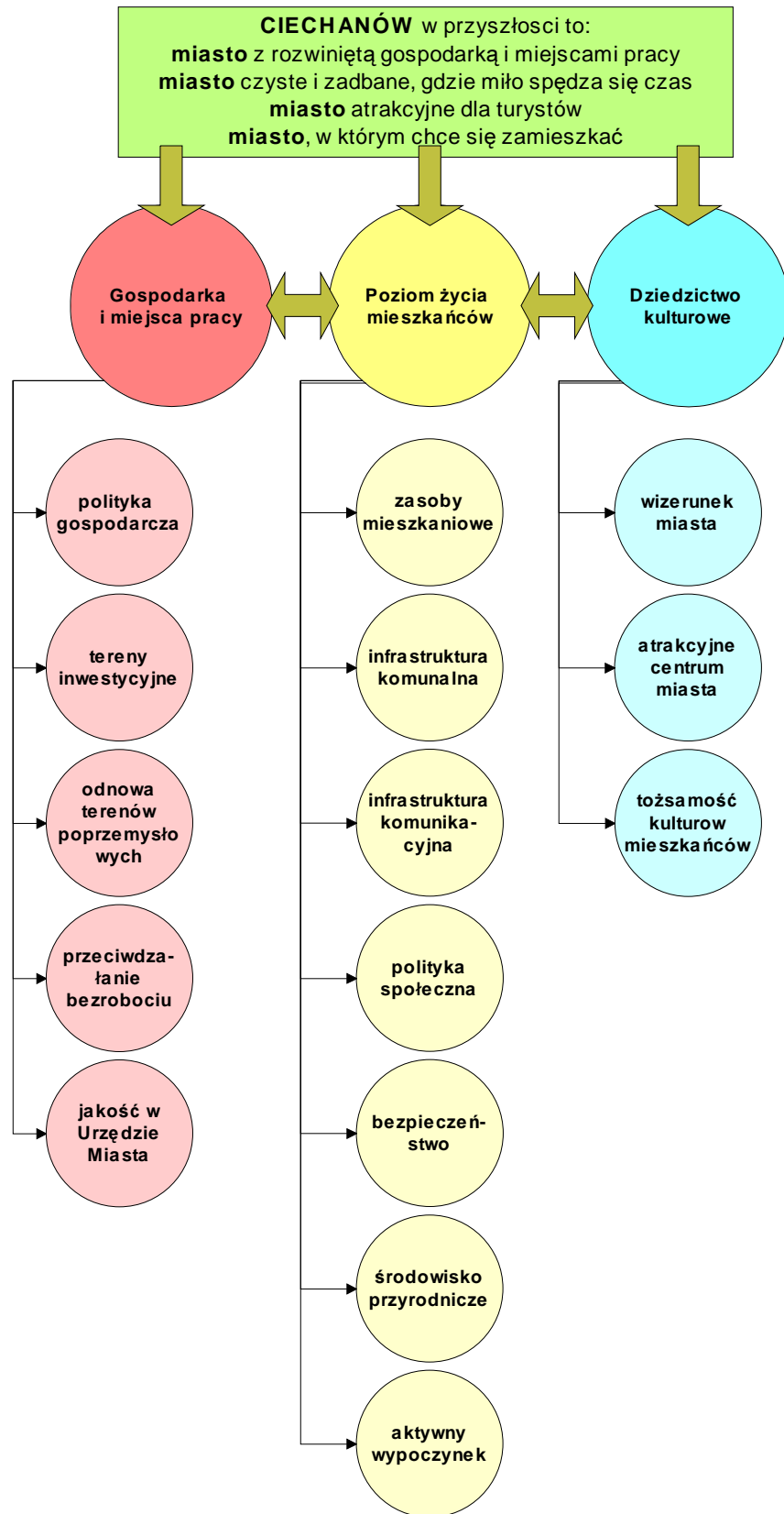
Samorząd realizuje swoje zadania w ramach wynikających z prawnej pozycji samorządu terytorialnego w systemie ustrojowym Polski. Cel ten - działanie na rzecz wspólnoty samorządowej – formułują: Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, Europejska Karta Samorządu Terytorialnego oraz ustawy samorządowe.

8. Cele strategiczne i operacyjne

W celu urzeczywistnienia zapisów zawartych w wizji miasta oraz efektywnej realizacji misji należy skoncentrować działania na trzech celach strategicznych, spójnych z celami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego. Tak sformułowane, są one odpowiedzią na potrzeby i aspiracje mieszkańców miasta oraz wynikają z przeprowadzonej wcześniej analizy SWOT.

Poniżej przedstawiono w sposób hasłowy najważniejsze kierunki i obszary rozwoju Ciechanowa w najbliższej przyszłości. Jest to schemat pomocny w zrozumieniu toku myślenia autorów strategii, który pozwala na ułożenie kierunków działania w logiczną całość.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów



- 1. Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy.**
- 2. Podnoszenie poziomu życia mieszkańców.**
- 3. Kreowanie i promowanie wizerunku miasta.**

Wyszczególnione cele są wymienione w kolejności istotnej dla rozwoju miasta. Ponieważ motorem napędowym jest gospodarka, to w pierwszej kolejności należy wszelkimi możliwymi sposobami wspierać jej rozwój. Jest to również podstawowy warunek do zaspokojenia potrzeb mieszkańców oraz do podniesienia poziomu ich życia, na co wpływa również wiele pozaekonomicznych czynników, które są uwzględnione w celu drugim. Trzecim elementem uwzględnionym w strategii jest promocja miasta, która ma również ogromny wpływ na jego rozwój i atrakcyjność w oczach mieszkańców oraz odwiedzających. Do każdego z celów strategicznych (długookresowych) zaplanowano bardziej szczegółowe cele operacyjne oraz konkretne zadania.

Cel strategiczny nr 1 będzie realizowany poprzez:

- a) prowadzenie lokalnej kompleksowej polityki gospodarczej wspierającej rozwój przedsiębiorczości przy współpracy z samorządem gospodarczym***
- b) przygotowanie terenów pod inwestycje generujące miejsca pracy***
- c) rekultywację i zagospodarowanie terenów przemysłowych położonych w obszarze byłej dzielnicy przemysłowej***
- d) wspieranie edukacji ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego oraz aktywizacja bezrobotnych***
- e) podnoszenie jakości usług administracji samorządowej poprzez współpracę regionalną oraz doskonalenie metod i technik zarządzania oraz obsługi***
- f) wspieranie działań w celu poprawy warunków funkcjonowanie przedsiębiorczości przez powiększenie specjalnej strefy ekonomicznej***

Cel strategiczny nr 2 będzie realizowany poprzez:

- a) rozwój i gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi***

- b) rozwój infrastruktury komunalnej**
- c) rozwój infrastruktury komunikacyjnej**
- d) prowadzenie polityki społecznej adekwatnej do potrzeb mieszkańców**
- e) poprawę bezpieczeństwa mieszkańców**
- f) ochronę i racjonalne wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego**
- g) tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez mieszkańców**

Cel strategiczny nr 3 będzie realizowany poprzez:

- a) poprawę wizerunku miasta**
- b) wyraźne zaznaczenie i modernizacja centrum miasta**
- c) kształtowanie tożsamości kulturowej mieszkańców**
- d) wspieranie działań innych podmiotów w celu rewitalizacji i modernizacji obiektów użyteczności publicznej i innych budynków na terenie miasta**

Ponieważ w założeniach strategii nie było określonego jej horyzontu czasowego, to w dalszej części opracowania, gdzie do poszczególnych celów ustalono zadania je realizujące oraz efekty i mierniki realizacji celów, nie ma również ram czasowych. Przyjęto zasadę, iż w strategii muszą być zawarte kierunki rozwoju oraz odpowiednio ogólnie zadania. W konsekwencji, do mierników nie ustalono wartości docelowych. Sposoby realizacji zapisów strategii zostaną określone w odrębnych dokumentach postaci programów operacyjnych ustalonych tematycznie oraz wieloletnich planów inwestycyjnych. Te dokumenty będą precyzowały zasady hierarchizacji zadań, terminy ich realizacji, nakłady, źródła finansowania i podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Monitoring strategii zostanie również zawarty w odrębnym dokumencie, gdzie będą sprecyzowane mierniki, sposoby ich obliczania, wartości wyjściowe i pożądane wartości w określonych odstępach czasu.

9. Cele operacyjne i zadania

1. Rozwój przedsiębiorczości i tworzenie warunków do powstawania miejsc pracy

Z analizy ankiet przeprowadzonych wśród różnych grup społecznych oraz z opinii ekspertów pracujących w Zespole ds. Strategii wynika, iż największym problemem i hamulcem rozwojowym miasta jest niski potencjał gospodarczy. Mimo wysokiego poziomu intelektualnego i wykształcenia mieszkańców miasta oraz ich gotowości do podjęcia pracy, stopa bezrobocia kształtuje się na bardzo wysokim poziomie a nowych miejsc pracy powstaje bardzo mało. Dlatego też rozwój miasta musi się oprzeć na silnej gospodarce, co pociągnie za sobą stworzenie dodatkowych i utrzymanie dotychczasowych miejsc pracy. Aby pobudzić przedsiębiorczość należy przede wszystkim stworzyć dogodne i przyjazne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej poprzez stosowanie ulg i preferencji, oferowanie terenów przygotowanych pod inwestycje oraz aktywizację i pobudzanie mieszkańców (a w szczególności młodych absolwentów i bezrobotnych) do samorozwoju. Sprzyjać temu będzie wspieranie kształcenia poprzez udostępnianie rozmaitych źródeł wiedzy o informacji oraz ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy dla osób bezrobotnych.

Aby wykorzystać potencjał podmiotów gospodarczych oraz organizacji pozarządowych funkcjonujących w mieście należy wypracować klarowne zasady współpracy sektora publicznego i prywatnego. Będzie to mieć wpływ na wzrost liczby wspólnych inicjatyw podejmowanych na zasadach partnerstwa.

Na klimat sprzyjający aktywności społecznej i pobudzaniu przedsiębiorczości ma również wpływ poziom usług administracyjnych świadczonych przez samorząd (w szczególności szybkość wydawania decyzji administracyjnych i stopień zbiurokratyzowania procedur). Dlatego też potrzebne jest doskonalenie metod zarządzania oraz obsługi interesantów urzędu.

Odniesienie do strategii rozwoju województwa mazowieckiego

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

W strategii województwa mazowieckiego uwzględniono potrzebę aktywizacji gospodarczej obszarów pozametropolitalnych i zwiększenie ich konkurencyjności poprzez określenie terenów poza stolicą (zlokalizowanych głównie w średnich i dużych miastach) stanowiących regionalne centra gospodarczo-społeczne, modernizację i rozbudowę sieci dróg w województwie, poprawę wyposażenia w infrastrukturę techniczną, wspieranie rozwoju dawnych miast wojewódzkich oraz ciągłe podnoszenie poziomu wykształcenia społeczeństwa adekwatnego do potrzeb rynku (większy dostęp do innowacyjnych źródeł informacji).

- a) Prowadzenie lokalnej kompleksowej polityki gospodarczej wspierającej rozwój przedsiębiorczości przy współpracy z samorządem gospodarczym

Lp.	Zadanie
1.	Opracowanie i stosowanie systemu ulg i preferencji dla podmiotów tworzących nowe miejsca pracy, inwestujących lub wprowadzających nowoczesne technologie (wykonanie przez firmę zewnętrzną z symulacją skutków dla budżetu miasta)
2.	Poprawa efektywności zarządzania oraz pozyskanie kapitału zewnętrznego poprzez częściową prywatyzację niektórych przedsiębiorstw komunalnych
3.	Wypracowanie form współpracy i współdziałania w realizacji zadań samorządu na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego
4.	Kompleksowa informacja gospodarcza skierowana do przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów, w tym marketing oferty inwestycyjnej
5.	Wypracowanie form współpracy z samorządem gospodarczym, służącej wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Ożywienie przedsiębiorczości▪ Zwiększenie inwestycji▪ Zwiększenie zatrudnienia▪ Częściowa prywatyzacja przedsiębiorstw komunalnych	<ul style="list-style-type: none">▪ Zaangażowany kapitał w życiu gospodarczym miasta▪ Stopa bezrobocia▪ Liczby MSP▪ Dochody osób fizycznych w

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

	<p>przeliczeniu na jednego mieszkańca</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Dochody budżetu miasta (podatek od osób fizycznych i prawnych, wpływy z prywatyzacji) ▪ Liczba wspólnych przedsięwzięć w ramach PPP
--	--

b) Przygotowanie terenów pod inwestycje generujące miejsca pracy

Lp.	Zadanie
1.	Opracowanie planu zagospodarowania przestrzennego II części dzielnicy przemysłowej
2.	Regulacja stanu prawnego gruntów Skarbu Państwa
3.	Powiększanie zasobów gruntów pod inwestycje zgodne z planem zagospodarowania przestrzennego oraz stopniowe uzbrajanie tych terenów

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Napływ nowych inwestycji ▪ Powstawanie nowych miejsc pracy ▪ Wzrost atrakcyjności terenów miejskich dla potencjalnych inwestorów 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powstanie planu zagospodarowania przestrzennego ▪ Powierzchnia uzbrojonych terenów, przygotowanych do sprzedaży pod nowe inwestycje ▪ Wpływy do budżetu miasta z tytułu sprzedaży gruntów i podatków od nieruchomości ▪ Liczba miejsc pracy, powstałych wskutek realizacji wymienionych w celu zadań

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

c) Rekultywacja i zagospodarowanie terenów poprzemysłowych położonych w obszarze dzielnicy przemysłowej

Lp.	Zadanie
1.	Inwentaryzacja terenów poprzemysłowych
2.	Rewitalizacja terenów poprzemysłowych

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Zrewitalizowanie terenów poprzemysłowych▪ Wzrost atrakcyjności terenów pod inwestycje	<ul style="list-style-type: none">▪ Powierzchnia obszarów zrewitalizowanych na terenie dzielnicy przemysłowej

d) Wspieranie edukacji ze szczególnym uwzględnieniem szkolnictwa wyższego oraz aktywizacja bezrobotnych

Lp.	Zadanie
1.	Ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi w kwestii różnorodnych form aktywizacji bezrobotnych (szkolenia, pomoc psychologiczna, organizowanie grup wsparcia, doradztwo)
2.	Wspomaganie kształcenia poprzez umożliwienie dostępu do różnych źródeł informacji (powstanie bazy danych miejsc pracy – współpraca z innymi urzędami w ramach Związku Miast Mazowsza)
3.	Ścisła współpraca ze szkołami wyższymi w celu wzmocnienia ich potencjału oraz dostosowania profilu kształcenia do potrzeb rynku pracy

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Wzrost zdolności adaptacyjnych	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba bezrobotnych

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

<p>mieszkańców do potrzeb rynku pracy</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost aktywności organizacji pozarządowych i zwiększenie stopnia współpracy ▪ Wzrost konkurencyjności bezrobotnych na rynku pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób korzystających z oferty organizacji pozarządowych i Urzędu Miasta ▪ Liczba inicjatyw podejmowanych wspólnie z organizacjami pozarządowymi ▪ Liczba absolwentów szkół wyższych
---	---

e) Podnoszenie jakości usług administracji samorządowej poprzez współpracę regionalną oraz doskonalenie metod i technik zarządzania oraz obsługi

Lp.	Zadanie
1.	Doskonalenie metod zarządzania administracją samorządową w oparciu o normy systemu jakości
2.	Wdrożenie elektronicznego obiegu dokumentów, informacji i systemu obsługi z wykorzystaniem nowoczesnych technologii
3.	Wdrożenie Informatycznego Zintegrowanego Systemu Zarządzania Gminą
4.	Nawiązanie współpracy z sąsiednimi gminami i powiatami w celu lobbowania na rzecz regionu oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć w różnych dziedzinach (np. komunikacja, turystyka, ochrona środowiska, sfera usług z otoczenia rolnictwa)

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wzrost jakości obsługi klientów przez Urząd Miasta ▪ Wzrost efektywności gospodarowania zasobami ludzkimi, finansowymi i rzeczowymi w Urzędzie ▪ Usprawnienie organizacji i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uzyskanie i utrzymanie certyfikatu ISO 9001 ▪ Liczba uzasadnionych skarg na działalność administracji samorządowej ▪ Czas obsługi interesantów i wydawania decyzji

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

<p>funkcjonowania Urzędu</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Stały dostęp do Urzędu drogą elektroniczną▪ Lepsze postrzeganie Urzędu na zewnątrz▪ Upowszechnienie wykorzystania nowoczesnych narzędzi teleinformatycznych wśród pracowników Urzędu i mieszkańców▪ Wzrost liczby przedsięwzięć podejmowanych z innymi jednostkami samorządu terytorialnego	<p>administracyjnych</p>
---	--------------------------

2. Podnoszenie poziomu życia mieszkańców.

Gospodarczy rozwój miasta musi być wspierany poprzez rozwój społeczny oraz stopniową modernizację materialnych zasobów miasta. Badania przeprowadzone w Ciechanowie wskazują, iż dużym problemem jest stan zasobów mieszkaniowych, szczególnie dzielnicy „Bloki” zbudowanej w okresie wojny. Konieczna jest ich rewitalizacja oraz ustalenie klarownych zasad polityki mieszkaniowej – szczególnie z uwzględnieniem elastycznego gospodarowania mieszkaniami socjalnymi.

Nowoczesna i odpowiadająca standardom infrastruktura techniczna ma ogromne znaczenie nie tylko dla podniesienia jakości życia mieszkańców ale również wpływa istotnie na minimalizację negatywnych skutków postępującej urbanizacji. Jest też niezbędnym składnikiem poprawy jakości środowiska przyrodniczego oraz decyduje w znacznym stopniu o komforcie życia, pracy i nauki w mieście.

Infrastruktura komunikacyjna, która jest przeciążona i nie działa w sposób efektywny wpływa negatywnie na wiele obszarów życia. Uciążliwy ruch tranzytowy przez środek miasta i pogarszający się stan ulic ujemnie wpływają na jakość życia mieszkańców oraz przyczyniają się do wzrostu zanieczyszczenia powietrza oraz emisję hałasu. Dlatego też konieczne jest odciążenie miasta poprzez przekierowanie ruchu tranzytowego na obrzeża lub budowę obwodnicy.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

Na jakość życia mieszkańców wpływa stopień rozwoju usług pomocy społecznej – stąd konieczność poszerzania i dostosowywania oferty adekwatnej do potrzeb. Istotnym czynnikiem jest poczucie bezpieczeństwa publicznego, które wymaga podejmowania dalszych działań w kierunku jego poprawy. Duża część społeczeństwa w badaniach ankietowych podkreśla, iż stan bezpieczeństwa w mieście wciąż jest dużym problemem.

Ciechanów posiada bardzo dobry stan środowiska, lecz jego zasoby naturalne są niedostatecznie zadbane i wykorzystywane na cele rekreacji i wypoczynku. Dlatego oprócz ciągłej poprawy jakości środowiska, koniecznej ze względu na postępującą industrializację, niezbędne jest stworzenie zaplecza do aktywnego wypoczynku mieszkańców i przyjezdnych.

Odniesienie do strategii rozwoju województwa mazowieckiego

W strategii rozwoju województwa mazowieckiego szczególną rolę odgrywa modernizacja i rozbudowa sieci komunikacyjnej w województwie mazowieckim oraz wspieranie PKP, PKS i lokalnych przewoźników w zakresie poprawy regionalnego transportu kolejowego i drogowego.

Istotną rolę ma ochrona zasobów środowiska przyrodniczego, przeciwdziałanie jego degradacji oraz podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. Wspierane są również inicjatywy w zakresie poprawy stanu zdrowia społeczeństwa oraz przeciwdziałaniu uzależnieniom.

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

a) Rozwój i gospodarowanie zasobami mieszkaniowymi

Lp.	Zadanie
1.	Adaptacja istniejących obiektów na mieszkania socjalne oraz budowa budynków wielorodzinnych z mieszkaniami socjalnymi
2.	Ustalenie zasad i przeprowadzenie klasyfikacji komunalnych zasobów mieszkaniowych w celu wydzielenia mieszkań socjalnych
3.	Sukcesywna modernizacja mieszkaniowych zasobów komunalnych
4.	Rewitalizacja dzielnicy „Bloki”
5.	Budowa nowych mieszkań pod wynajem
6.	Uzbrajanie terenów pod budownictwo w infrastrukturę techniczną

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Wyodrębnienie mieszkań socjalnych z istniejących zasobów komunalnych▪ Modernizacja zasobów mieszkaniowych miasta▪ Zwiększenie atrakcyjności terenów pod budownictwo▪ Dostosowanie oferty lokalowej do potrzeb mieszkańców▪ Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najuboższych mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba mieszkań socjalnych▪ Liczba mieszkań czynszowych▪ Liczba zmodernizowanych mieszkań i budynków komunalnych▪ Powierzchnia terenów uzbrojonych pod budownictwo mieszkaniowe

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

b) Rozwój infrastruktury komunalnej

Lp.	Zadanie
1.	Rozwój i modernizacja sieci: wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej, ciepłowniczej oraz koordynacja działań w zakresie kompleksowego uzbrajania terenów z uwzględnieniem sieci gazowniczej i energetycznej
2.	Modernizacja i rozbudowa oświetlenia miejskiego
3.	Zapewnienie wszystkim mieszkańcom dostępu do wodociągu publicznego
4.	Likwidowanie systemu kanalizacji ogólnospławnej
5.	Objęcie odbiorem ścieków sanitarnych do oczyszczalni miejskiej 100% budynków
6.	Budowa regionalnego zakładu przetwarzania odpadów komunalnych w Woli Pawłowskiej
7.	Wykorzystywanie alternatywnych źródeł do produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze szczególnym uwzględnieniem ciepła odpadowego z tłoczni gazu w Regiminie
8.	Budowa nowego cmentarza komunalnego
9.	Kompleksowa modernizacja osiedli miasta w celu realizacji zasad zrównoważonego rozwoju

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Poprawa warunków bytowych mieszkańców▪ Zmniejszenie zanieczyszczenia wody, powietrza i gleby▪ Wzrost bezpieczeństwa na otwartych przestrzeniach publicznych	<ul style="list-style-type: none">▪ Długość wybudowanej i zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej, ciepłowniczej, wodociągowej▪ Liczba punktów oświetleniowych▪ Liczba budynków podłączonych do kanalizacji sanitarnej▪ Liczba budynków podłączonych do wodociągu publicznego▪ Powstanie regionalnego zakładu przetwarzania odpadów komunalnych

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

c) Rozwój infrastruktury komunikacyjnej

Lp.	Zadanie
1.	Lobbowanie na rzecz wyprowadzenia ruchu tranzytowego z miasta poprzez budowę obwodnicy drogi nr 60 lub – w początkowej fazie – zmianę organizacji ruchu
2.	Współpraca z PKP i innymi podmiotami gospodarczymi w celu rozbudowy lub modernizacji dworca kolejowego z kompleksem handlowo-usługowym
3.	Wspieranie działań w celu budowy dwupoziomowych skrzyżowań w ciągu ulicy Ceramicznej, Śmiecińskiej, Mleczarskiej, Gąseckiej i Kasprzaka oraz kładki z ciągiem pieszo-rowerowym w ramach modernizacji magistrali kolejowej Warszawa-Gdańsk
4.	Rozbudowa sygnalizacji świetlnej
5.	Rozszerzenie współpracy z innymi zarządcami ciechanowskich dróg w podejmowaniu wspólnych zadań w zakresie drogownictwa
6.	Dążenie do poprawy połączeń drogowych z Warszawą poprzez lobbowanie na rzecz modernizacji drogi nr 50
7.	Poprawa regionalnego systemu transportowego przez budowę w Ciechanowie pętli miejskiej
8.	Rozbudowa i poprawa infrastruktury drogowej poprzez modernizację ulicy Strażackiej z przebicciem jej do drogi krajowej nr 60, budowę ulicy 11 Listopada i Nowozagumiennej, Parkowej oraz innych ulic miejskich

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<u>Spodziewane efekty:</u>	<u>Mierniki realizacji celu:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie przepustowości miejskiej sieci drogowej ▪ Wzrost bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego ▪ Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza spowodowanego spalinami ▪ Zmniejszenie stopnia eksploatacji dróg w mieście przez pojazdy ruchu tranzytowego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nakłady na remonty dróg na terenie miasta ▪ Liczba wiaduktów ▪ Liczba punktów sygnalizacji świetlnej ▪ Natężenie ruchu tranzytowego na terenie miasta ▪ Czas pokonywania odległości pomiędzy dzielnicami miasta ▪ Czas dojazdu służb

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poprawa wizerunku miasta i ułatwienia komunikacyjne dla podróżnych ▪ Modernizacja drogi nr 50 ▪ Poprawa spójności regionu 	<p>bezpieczeństwa publicznego do miejsca zdarzenia</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba wypadków komunikacyjnych w mieście
---	--

d) Prowadzenie polityki społecznej adekwatnej do potrzeb mieszkańców

Lp.	Zadanie
1.	Inicjowanie i koordynowanie partnerskiej współpracy, wymiany informacji między instytucjami i organizacjami pozarządowymi działającymi w sferze społecznej
2.	Dostosowanie miasta do potrzeb osób niepełnosprawnych
3.	Powiększenie oferty pomocy dla ofiar klęsk żywiołowych, przemocy w rodzinie i bezdomnych (ośrodek interwencji kryzysowej, noclegownia)
4.	Współdziałanie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi w zakresie opieki nad ludźmi starszymi, dziećmi i młodzieżą ze środowisk zmarginalizowanych społecznie oraz przeciwdziałaniu alkoholizmowi, narkomanii i agresji
5.	Elastyczne zarządzanie zasobami mieszkań socjalnych i komunalnych zgodnie z bieżącymi potrzebami lokatorów
6.	Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych poprzez zaspokajanie potrzeb edukacyjnych

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<u>Spodziewane efekty:</u>	<u>Mierniki realizacji celu:</u>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiększenie oferty pomocy społecznej instytucji i organizacji pozarządowych działających w sferze społecznej ▪ Likwidacja barier architektonicznych dla niepełnosprawnych ▪ Polepszenie relacji społecznych Urzędu z mieszkańcami ▪ Zmniejszenie problemu alkoholizmu, narkomanii i agresji ▪ Wzrost poczucia bezpieczeństwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba inicjatyw współpracy społecznej instytucji i organizacji pozarządowych ▪ Liczba osób objętych pomocą w stosunku do liczby uzasadnionych wniosków o udzielenie i przyznanie pomocy

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

<p>mieszkańców</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Dostosowanie oferty mieszkaniowej do potrzeb i możliwości finansowych lokatorów▪ Przejmowanie przez organizacje pozarządowe niektórych zadań samorządu	
--	--

e) Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców

Lp.	Zadanie
1.	Objęcie monitoringiem newralgicznych punktów miasta
2.	Skuteczne egzekwowanie przepisów prawa lokalnego (wzmocnienie potencjału Straży Miejskiej)

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<u>Spodziewane efekty:</u>	<u>Mierniki realizacji celu:</u>
<ul style="list-style-type: none">▪ Zwiększenie bezpieczeństwa życia i mienia▪ Skuteczniejsze egzekwowanie przepisów prawa lokalnego▪ Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba kamer (punktów objętych monitoringiem)▪ Liczba wykroczeń i przestępstw w mieście▪ Wykrywalność przestępstw

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

f) Ochrona i racjonalne wykorzystywanie zasobów środowiska przyrodniczego

Lp.	Zadanie
1.	Intensyfikacja działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów
2.	Ekologiczna rekultywacja zamkniętego składowiska odpadów w Kargoszynie
3.	Dalsza realizacja programu „Ciechanów – zdrowe miasto”
4.	Podjęcie działań zmierzających do objęcia wszystkich nieruchomości wywozem nieczystości stałych
5.	Edukacja ekologiczna mieszkańców
6.	Budowa zbiornika retencyjnego na rzece Łydyni

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<u>Spodziewane efekty:</u>	<u>Mierniki realizacji celu:</u>
<ul style="list-style-type: none">▪ Poprawa stanu środowiska przyrodniczego▪ Wzrost poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców▪ Poprawa stanu estetyki w mieście	<ul style="list-style-type: none">▪ Ilość odpadów segregowanych, dostarczanych na składowisko w stosunku do ogólnej ilości odpadów komunalnych▪ Ostateczne zamknięcie składowiska odpadów w Kargoszynie po ekologicznej rekultywacji▪ Liczba dzikich wysypisk▪ Liczba inicjatyw podejmowanych w celu zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

g) Tworzenie warunków do aktywnego spędzania czasu przez mieszkańców

Lp.	Zadanie
1.	Rozbudowa i modernizacja bazy sportowo-rekreacyjnej, w tym obiektów administrowanych przez MOSIR i jej efektywne wykorzystywanie
2.	Rekultywacja terenów przemysłowych z przeznaczeniem na cele rekreacyjne (oczka wodne na Krubinie, kanały przy ul. Gostkowskiej)
3.	Budowa osiedlowych placów zabaw dla dzieci i tworzenie terenów zielonych
4.	Wyznaczenie i rozbudowa sieci dróg rowerowych
5.	Promocja zdrowego stylu życia
6.	Przystosowanie do celów rekreacyjno-wypoczynowych „Błonie” (Zamkowa, Parkowa, Jesionowa, rzeka)

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Efektywniejsze wykorzystanie bazy sportowo-rekreacyjnej▪ Przystosowanie miejsc zielonych w mieście na tereny wypoczynkowe i rekreacyjne▪ Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców▪ Wzrost atrakcyjności miasta dla mieszkańców i przyjezdnych	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba imprez sportowych organizowanych w obiektach bazy sportowo-rekreacyjnej miasta▪ Długość dróg rowerowych▪ Powierzchnia zrehabilitowanych terenów przemysłowych przeznaczonych na cele rekreacyjne i wypoczynkowe▪ Liczba osiedlowych placów zabaw dla dzieci▪ Powierzchnia osiedlowych terenów zielonych

3. Kreowanie i promowanie wizerunku miasta.

Tworzenie pozytywnego wizerunku miasta jest istotne, ponieważ przekłada się na postrzeganie nie tylko Ciechanowa, ale i jego potencjału gospodarczego i intelektualnego. Istnienie dobrze zagospodarowanego, przyjaznego mieszkańcom centrum przyczyni się do wzrostu aktywności życia obywateli i do zacieśniania więzi lokalnych. Również ochrona dóbr kultury oraz szerzenie wiedzy o mieście i kulturze regionu ma wpływ na świadomość lokalną i wzrost poczucia tożsamości ciechanowian.

Odniesienie do strategii rozwoju województwa mazowieckiego

W strategii rozwoju województwa mazowieckiego kultywowanie tradycji historycznych i kulturalnych ma duże znaczenie. Ochrona dóbr kultury oraz propagowanie wiedzy o regionie i „małych ojczyznach” to jedne z priorytetowych celów, do których zalicza się również utworzenie regionalnego systemu obszarów chronionych (w tym: wzmocnienie ochrony unikatowych dolin rzecznych i ich otoczenia).

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

a) Poprawa wizerunku miasta

Lp.	Zadanie
1.	Ujednoczenie i klarowne oznakowanie miasta – urzędów, ulic, zabytków, instytucji i innych miejsc użyteczności publicznej
2.	Uatrakcyjnienie Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Doliny Rzeki Łydyni
3.	Koordynowanie działań w zakresie utrzymania zieleni miejskiej (zatrudnienie miejskiego architekta zieleni)
4.	Opracowanie dorocznych kompleksowych kalendarzy imprez w mieście – sportowych, kulturalnych, społecznych, itp.
5.	Działania na rzecz organizowania imprez sportowych krajowych i międzynarodowych
6.	Współpraca z miastami partnerskimi w celu organizowania wspólnych przedsięwzięć promujących integrację europejską (gospodarcze, sportowe, kulturalne)
7.	Wypromowanie imprez kulturalnych i sportowych identyfikowanych z Ciechanowem
8.	Wspieranie turystyki, również konferencyjnej, jednodniowej z wykorzystaniem walorów historycznych miasta

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie czytelności i przejrzystości oznakowania miasta ▪ Poprawa estetyki Zespołu Przyrodniczo-Krajobrazowego Rzeki Łydyni ▪ Poprawa estetyki terenów zielonych miasta ▪ Powstanie bogatej i unikatowej oferty imprez kulturalnych i sportowych ▪ Promocja miasta poprzez zacieśnienie współpracy z miastami partnerskimi ▪ Zwiększenie identyfikowalności Ciechanowa na terenie Polski i Europy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba znaków i tablic informacyjnych ▪ Zatrudnienie miejskiego architekta zieleni ▪ Opracowanie kalendarza imprez w mieście (sportowych, społecznych i kulturalnych) ▪ Liczba imprez sportowych, społecznych i kulturalnych ▪ Powierzchnia „odnowionych” terenów zielonych ▪ Liczba organizowanych imprez sportowych krajowych i międzynarodowych ▪ Liczba przedsięwzięć organizowanych wspólnie z miastami partnerskimi ▪ Średnia frekwencja na imprezach społecznych, kulturalnych i sportowych

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

b) Wyraźne zaznaczenie i modernizacja centrum miasta

Lp.	Zadanie
1.	Wymiana infrastruktury podziemnej miasta
2.	Modernizacja i ujednoczenie oświetlenia i małej infrastruktury towarzyszącej w centrum miasta
3.	Rewitalizacja średniowiecznego traktu od Zamku Książąt Mazowieckich przez Rynek (Plac Jana Pawła II), ul. Warszawską, Plac Kościuszki do Farskiej Góry
4.	Remont i rewitalizacja zabytkowego Ratusza

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Poprawa estetyki i stworzenie niepowtarzalnego charakteru centrum miasta▪ Poprawa jakości życia mieszkańców w centrum miasta▪ Zwiększenie dostępności centrum miasta dla mieszkańców	<ul style="list-style-type: none">▪ Długość zmodernizowanej infrastruktury podziemnej w centrum miasta▪ Liczba zmodernizowanych i nowych punktów oświetleniowych▪ Liczba zrewitalizowanych i zmodernizowanych obiektów w obszarze traktu średniowiecznego

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

c) Kształtowanie tożsamości kulturowej mieszkańców

Lp.	Zadanie
1.	Stworzenie Pracowni Badań Dziejów Miasta
2.	Wspieranie działań edukacyjnych dotyczących historii miasta i tożsamości regionalnej w celu budowania więzi mieszkańców z miastem
3.	Zamek – centrum kulturalno-wystawiennicze

Spodziewane efekty i mierniki realizacji:

<i>Spodziewane efekty:</i>	<i>Mierniki realizacji celu:</i>
<ul style="list-style-type: none">▪ Zwiększenie poziomu wiedzy mieszkańców o tradycjach historycznych i kulturowych miasta▪ Zacieśnienie więzi lokalnych	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba działań podjętych w ramach podnoszenia wiedzy mieszkańców o tradycjach historycznych i kulturowych miasta▪ Powstanie Pracowni Badań Dziejów Miasta▪ Liczba osób działających w Pracowni Badań Dziejów Miasta▪ Liczba publikacji na temat historii i kultury Ciechanowa

10. Wdrażanie, monitoring i aktualizacja strategii

Aby przyjęta Strategia była konsekwentnie realizowana, należy zapewnić skuteczne mechanizmy organizacyjne i instytucjonalne jej wdrażania, oceny i aktualizacji. Z uwagi na fakt, iż planowanie strategiczne jest procesem ciągłym, należy dostosowywać je do zmian zachodzących w otoczeniu zewnętrznym.

Za prawidłowe i skuteczne realizowanie zapisów strategii miasta jest odpowiedzialny Prezydent, który ma za zadanie stworzenie w tym celu odpowiednich mechanizmów wdrażania, monitoringu, oceny i aktualizacji strategii.

Nadzór nad realizacją strategii będzie pełniła Rada Miasta Ciechanów. Prezydent Miasta – jako organ wykonawczy Gminy Miejskiej Ciechanów – będzie przedkładał Radzie sprawozdania w układzie rocznym – dla realizacji zadań oraz w układzie czteroletnim – dla celów operacyjnych i strategicznych. Zadaniem Rady Miasta Ciechanów będzie uchwalanie, na wniosek Prezydenta Miasta zmian w zapisach strategii zgodnie z procedurami zapisanymi w prawie miejscowym.

Załącznik Nr 1

Autorzy materiałów wykorzystanych przy opracowywaniu strategii

- 1) Fundacja Gospodarcza im. Karola Marcinkowskiego w Ciechanowie
- 2) Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Ciechanowie
- 3) Komenda Powiatowa Policji w Ciechanowie
- 4) Mazowiecka Spółka Gazownictwa, Oddział w Ciechanowie
- 5) Mazowiecki Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia, Delegatura w Ciechanowie
- 6) Mazowiecki Urząd Wojewódzki, Delegatura w Ciechanowie
- 7) Mazowieckie Biuro Planowania Przestrzennego i Rozwoju Regionalnego, Oddział w Ciechanowie
- 8) Mazowieckie Centrum Zdrowia Publicznego w Ciechanowie
- 9) Firma Metaltech Piasecki, Ciechanów
- 10) Miejska Biblioteka Publiczna w Ciechanowie
- 11) Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ciechanowie
- 12) Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Ciechanowie
- 13) Miejskie Ognisko TKKF w Ciechanowie
- 14) Międzyszkolny Pływacki Klub Sportowy w Ciechanowie
- 15) Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Ciechanowie
- 16) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Ciechanowie
- 17) Polskie Towarzystwo Stwardnienia Rozsianego Oddział w Ciechanowie
- 18) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Ciechanowie
- 19) Powiatowy Urząd Pracy w Ciechanowie
- 20) Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. w Ciechanowie
- 21) Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych sp. z o.o. w Ciechanowie
- 22) Rzymskokatolicka Parafia św. Tekli w Ciechanowie
- 23) Specjalistyczny Szpital Wojewódzki w Ciechanowie
- 24) Starostwo Powiatowe w Ciechanowie
- 25) Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci Niepełnosprawnych i ich Rodziców „Siła Nadziei” w Ciechanowie
- 26) Stowarzyszenie Rodzin „Serce Matki” w Ciechanowie
- 27) Straż Miejska UM w Ciechanowie

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Miasta Ciechanów

- 28) Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o. w Ciechanowie
- 29) Towarzystwo Oddziału Opieki nad Zwierzętami w Ciechanowie
- 30) Towarzystwo Przyjaciół Dzieci – Oddział w Ciechanowie
- 31) Towarzystwo Wiedzy Powszechnej – Oddział w Ciechanowie
- 32) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska – Delegatura w Ciechanowie
- 33) Wojewódzki Urząd Statystyczny, Oddział w Ciechanowie
- 34) Wydziały Urzędu Miasta Ciechanów
- 35) Wyższa Szkoła Biznesu i Zarządzania w Ciechanowie
- 36) Wyższa Szkoła Menedżerska SIG w Warszawie, Wydział Zarządzania w Ciechanowie
- 37) Zakład Energetyczny Płock Dystrybucja Wschód w Ciechanowie
- 38) Zakład Komunikacji Miejskiej sp. z o.o. w Ciechanowie
- 39) Zakład Obsługi Szkół i Przedszkoli w Ciechanowie
- 40) Zakład Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Ciechanowie